*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЖОВТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 17, 1972 No. 192. VOL. LXXIX.

СТЕФАНІЯ ВОВЧАК І ВОЛОДИМИР СОХАН ОБРАНІ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТІВ КОНҐРЕСУ БРАТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НЮ ДЖЕРЗІ

Нюарк. — Минулої п'ятниці, 13-го жовтня, тут у приміщеннях готелю Гейтвей Давнтавнер Мотор Інн відбулися 39-ті річні наради Конґресу Братських Організацій стейту Ню Джерзі, участь в яких взяло 59 делеґатів, представників 24 братських організацій, в тому теж численна делеґація Українського Народного Союзу. У програмі ранішньої сесії Конґресу був влаштований панель молоді на тему: „Що може зробити для молоді братський рух?", під проводом представника братського союзу Сини Норвеґії Гельґе Арелянда та з участю чотирьох панелістів: Анни Дидик від Українського Народного Союзу, Вероніки Попович від Першого Католицького Словацького Союзу, Метью Бирнса від Лицарів Колюмба і Джун Арслянд від Синів Норвеґії. Серед панелістів визначилася оригінальними думками та влучними порадами, що можна зробити для молоді у братському русі, як теж вичерпним оглядом праці УНСоюзу для молоді, репрезентантка УНСоюзу Анна Дидик, яка зібрала в часі панелю численні оплески, а після цього цілий ряд ґратуляцій і замовлень оказійних примірників „Веселки", про яку вона розказувала в дискусії панелю.

Учасники Конґресу вислу-

(Закінчення на ст. 4-ій)

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 16 жовтня 1972

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, за яким Адміністрація зможе зробити деякі обмеження у федеральних видатках, але в багатьох програмах не більше як на 10 відсотків. Хоча Адміністрація добивалася згоди Сенату на ще більші скорочення видатків, Сенат не пішов повністю назустріч тим вимогам, проголосувавши 62 голосами „за" і 10 „проти" за обмеження федерального видаткування не більше як на 250 більйонів долярів.

НЮДЖЕРЗЬКА РАДА В СПРАВАХ ГРОМАДСЬКОЇ ОБСЛУГИ відкинула домагання Транспорту Ню Джерзі про підвищення цін за переїзд автобусами на 10 відс. там, де такий переїзд уже коштував 60 центів або й більше. Ця ж Рада відкинула також прохання про підвищення цін за переїзд автобусами для студентів із 66 до 75 відс.

ХОЧА ПРЕЗИДЕНТ - МАРКСИСТ У ЧІЛЕ д-р Сальвадор Алленде проголосив надзвичайний стан, а тим самим і заборону страйкувати, — тисячі власників різних крамниць і фірм позачиняли свої підприємства на знак солідарности з водіями вантажних авт. Вони страйкують вже кілька днів підряд, добиваючись підвищення платні. Деякі крамниці залишилися відкритими й на них нападали страйкуючі. Поліція розганяла демонстрантів, вживаючи сльозоточивого газу. Марксистський уряд Алленде перебрав на себе всю радіомережу й передає тільки свої програми.

УПРАВЛІННЯ МІСТА НЮ ЙОРКУ РОЗПОЧАЛО з допомогою поліції активнішу боротьбу проти „графітті" — безглуздих написів різними фарбами й чорнилами, що ними „пописуються" переважно молодики. Такі написи видко на багатьох стінах, на залізничих станціях, у потягах і „сабвеях" тощо. Тепер зловленого „маляра" будуть карати тюрмою до 3 місяців або гривною до 500 долярів, або ж одним і другим.

ЧЛЕНСТВО В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ОТРИМАЮТЬ Західня і Східня Німеччина впродовж 1973 року і також Банґладеш буде туди допущений — передбачує заступник генерального секретаря ОН, індієць Чакраварті Нарасімган. Зате він переконаний, що обидві частини поділеної Кореї і В'єтнаму залишаться поза Об'єднаними Націями.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
За два дні вплинуло	$ 13,785.00
Досі вплинуло разом	$1,254,753.44
ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ	$ 545,246.56

З Екзекутиви Фонду Катедр Українознавства інформують, що за два останні дні минулого тижня 13 і 14-го жовтня вплинуло на цей фонд 13,787.00 дол., збільшуючи всі дотеперішні вплива на ту ціль до 1,251,361.44 дол., отже до загальної суми 1,800,000.00 дол., потрібних на встановлення трьох катедр українських студій в цьому престижевому університеті бракує 548,638.56 дол. Цю суму треба зібрати і здепонувати в Гарварді ще до кінця цього року, бо після того висота фундації на одну катедру виносила б майже вдвоє більше. Більші пожертви в ці два дні переслали: Володимира Демус, Чикаґо — 1,000.00 дол.; д-р П. Т. Демус, Чикаґо — 1,000.00; Осип Грод, Чикаґо — 1,000.00 дол.; д-р Василь Марчук, Чикаґо — 1,000.00 дол.; Марія Мриглод, Ню Йорк — 1,000.00 дол.; д-р Ахіль Хрептовський, Чикаґо — 1,000.00 дол.; Михайло Головатий, Індіяна — 500.00 дол.; Василь Левицький, Фінікс — 500.00 дол.; д-р Лідія Серединська, Чикаґо — 500.00 дол.; д-р Теодор Ткачук, Чикаґо — 500.00 дол.; З Гюстону, Текзас, одержано 1,385.00 дол. (склали: українська католицька парафія св. Пія X — 300.00 дол., Сестрицтво св. Ольги — 300.00 дол., Братство св. Володимира — 300.00 дол., о. д-р О. Блажейовський — 100.00 дол., п. Данилик — 100.00 дол., п. Ісків — 100.00 дол. і п. Кроглей 100.00 дол.); М. Чайковський, Бостон — 250.00 дол.; Тарас і Оксана Закидальські, Бетлегем — 200.00 дол.; Осередок СУМА, Бостон — 150.00 дол.; Орися Лагошняк, Парма — 100.00 дол.; Йосиф Ліпкевич, Сіятел — 100.00 дол і Константин Ліщинський, Ню Йорк — 100.00 дол.

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge, Mass. 02138.

През. Ніксон випереджує в опитуванні МекҐоверна на тридцять відсотків

Вашинґтон. — Проведене в днях 1 до 10-го жовтня щоденником „Ню Йорк Таймс" й аґенцією Янкеловіча опитування виборців на терені шістнадцяти найбільших стейтів ЗСА виявило, що президент Ніксон випереджує далі у великому відсотковому відношенні сенатора МекҐоверна, як кандидата на Президента в цьогорічних виборах. За президентом Ніксоном заявилося в усіх цих 16 стейтах загально 57 відсотків опитуваних і за сенатором МекҐоверном 27 відсотків, значить, президент Ніксон має під цю пору яких тридцять відсотків переваги над МекҐоверном. В попередньому опитуванні, що було проведене 12 вересня, президент Ніксон мав 39 відсотків переваги. У трьох стейтах східнього побережжя ЗСА — Ню Йорк, Ню Джерзі і Коннектикат — збільшилася кількість евентуальних прихильників МекҐоверна. В Ню Йорку за Ніксоном заявилося 50 відсотків опитуваних, за МекҐоверном 33, в Ню Джерзі — 58 за Ніксоном, 27 за МекҐоверном і в Коннектикат — 60 за Ніксоном і 29 за МекҐоверном. Місяць тому президент Ніксон мав в усіх цих трьох стейтах 33 відсотки переваги, тепер тільки 22 відсотки. Збільшення кількости прихильників МекҐоверна пояснюють фактом, що все більше нерішених досі демократів починає переходити на його бік і підтримує його кандидатуру. Проведене в днях 29 вересня до 9 жовтня аґенцією Геллупа опитування не виявило більших змін в порівнянні з таким же опитуванням у половині вересня. Велика більшість опитуваних заявляється за Ніксоном.

У Сайґоні відбуваються наради у зв'язку з переговорами з в'єтнамськими комуністами

Сайґон. — До Сайґону прибув, викликаний туди південно-в'єтнамським президентом Нґуєном Ваном Тіє, голова делеґації Південного В'єтнаму на Паризькій так званій мировій конференції про В'єтнам, Фам Данґ Лянґ, амбасадор Південного В'єтнаму у Парижі. Президент Тіє викликав до столиці Південного В'єтнаму на наради також своїх амбасадорів з Вашинґтону й Лондону. У щоденнику, який віддзеркалює погляди названого президента, сказано, що президент Нґуєн Ван Тіє „дасть своїм амбасадорам ясні директиви, що будуть стосуватися переговорів, які змагають до встановлення тривкого й справедливого миру". За газетними твердженнями, тайні переговори асистента президента Ніксона Гінрі Кіссінджера з проводирями в'єтнамських комуністів у Парижі дійшли до такого пункту, що треба сподіватися проголошення воєнного перемир'я у В'єтнамі під кінець цього року або з початком наступного. До столиці Північного В'єтнаму прибув почерез Москву й Пекін контрпартнер Кіссінджера з Паризьких розмов, Ле Дук То.

В Торонті відбулася конференція Українського Націоналістичного Руху

Торонто. — В днях від 29 вересня до 1 жовтня тут відбулася Конференція Українського Націоналістичного Руху. В Конференції взяло участь біля 80 осіб, представники ПУН – ОУН й Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій з терену Европи, Австралії, Південної Америки, ЗСА і Канади — інформує Президія Конференції.

Конференцію відкрив голова ПУН Олеґ Штуль-Жданович. На пленарних сесіях Конференції були зачитані й продискутовані доповіді:

Я. Гайвас: „Визвольна боротьба й українська спільнота в світі". Ю. Пундик: „Ідеологічні питання УНРуху під сучасну пору", О. Штуль-Жданович: „Події в Україні і УНРух". Д. Квітковський: „Дія УНРуху на політичному відтинку", М. Плавюк: „Основні завдання УНРуху на чергових 5 літ".

Конференція працювала окремими комісіями, які розглянули ряд справ пов'язаних з діяльністю УНРуху на відтинках: крайовому, внутрішньо і зовнішньо політичному, суспільно-громадському, молоді, фінансовому. У висліді дискусій і праці комісій, Конференція ствердила правильність постанов VII ВЗУН у крайових справах та відмітила ряд успіхів ОУН на крайовому відтинку в останніх двох роках. Арешти і посилений терор окупанта не зломив невинно переслідуваних в Україні, а на чужині довів до посилення активности, зокрема молоді на тому відтинку дії УНРуху.

Конференція ствердила необхідність посилення пра-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Ню Йорку відбудеться симпозіюм ТУІА на тему „Проблема транспортації"

Ню Йорк. — Симпозіюм заходами Управи Товариства Українських Інженерів Америки, ТУІА, на тему „Проблеми транспортації" відбудеться у Ню Йорку, в Українському Інституті Америки при 5-ій евню, у суботу 21-го жовтня. Початок о 6-ій г. вечора. Координатор симпозіюму інж. Степан Процик, організатор — інж. Юрій Гончаренко, який виголосить доповідь на тему „Гелікоптер — середник міжміської транспортації". інж. Ліда Пашківська - Костинюк доповідатиме на тему „Роля урядових установ в міській транспортації", інж. Петро Шиприкевич — „Концепція структуральних систем теплової охорони кораблів міжплянетарної маятникової комунікації", інж. д-р Богдан Гнатюк — „Конструкційні проблеми надзвукових кораблів". Усі доповідачі працюють в американській індустрії, промислі або шкільництві. У програмі симпозіюму, надрукованій українською мовою, подані наступні відомості про доповідачів: інж. Юрій Гончаренко — одержав ступінь бакалавра з наук аеронавтичної інженерії в Індіянському Університеті Технолгії і м-ра з наук аеропросторів Університету Сінсінаті.

Працював в Ґудір Аероспейс Корп., Норт Амерікен Авієйшен і Боінг — Вертол, а останньо в Ферчайлд Індустріс. Спеціялізується в аеродинаміці і конструкції гелікоптерів. Мґр. інж. Ліда Пашківська - Костинюк — студіювала в Стейтовому Університеті Ню Йорку в Бофало, де одержала бакалавра з інженерних наук і маґістра наук аеропростірної інженерії. Зараз є кандидатом на доктора інженерних наук в тім же університеті. Працювала в Прат енд Вітній Еркрафт Ко. Є автором ряду публікацій в наукових журналах. Інж. Петро Шип-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Секретарем ЦК КПУ призначили русифікатора Валентина Маланчука, Федора Овчаренка усунули

Москва. — Згідно з повідомленням, надрукованим в органі ЦК КПСС „Правда" з 11 жовтня ц.р., у висліді відбутого в Києві пленуму Центрального Комітету Комуністичної Партії України був звільнений від обов'язків секретаря ЦК КПУ Федір Данилович Овчаренко і на його пост був „обраний" Валентин Юхимович Маланчук. Крім розгляду цього „організаційного питання" головною темою пленуму була доповідь першого секретаря ЦК КПУ Володимира Щербицького „Про завдання партійних організацій, радянських і господарських органів республіки по завершенню осінніх польових робіт і підготові до нового сільськогосподарського року".

Новопризначений на становище секретаря ЦК КПУ для „ідеологічних справ" Валентин Маланчук відомий із своїх виступів на виправдання русифікації і політики злиття націй СССР в єдиній російськомовній советській нації. У своїй статті в московській „Правді" з 16 вересня 1965 року, В. Маланчук, як тодішній перший секретар Львівського обкому, виступав з „тезою", що „російська мова — це могутнє джерело розвитку економіки і культури всіх народів" і закликав до гострої боротьби з усіма тими, що виступають на оборону місцевих інтересів і намагаються підбирати місцеві кадри „за національною ознакою". У надрукованій в 1971 році у 8-ому числі журналу „Вопросы истории КПСС" п.н. „Фальсифікаторські вигадки буржуазних ‚українознавців'" В. Маланчук атакував „буржуазних націоналістів" за те, що викривають сучасну дійсність в Україні. В останній із своїх „праць" надрукованій у київському журналі „Філософська Думка", но. 4 за липень-серпень 1972, цей же Маланчук виступив, як „доктор історичних наук" із ґльорифікацією здійснюваної Москвою „ленінської національної політики", радіючи з того, що „на Україні російську мову назвали рідною 13,3 мільйона чоловік, і, крім цього 13,5 мільйона чоловік назвали російську мову другою мовою, якою вільно володіють . . ."

Валентин Маланчук, народжений 1928 р. у Проскурові (тепер: Хмельницький), закінчив 1950 р. Львівський Університет і, ставши водночас із цим членом КПСС, в 1950-их роках займав пост першого секретаря Львівського обкому, працював викладачем у вищих учбових закладах УССР і в 1967 році був призначений на пост заступника міністра вищої і середньої освіти УССР. На всіх цих становищах визначився, як запеклий русифікатор і ворог будь-яких національних виявів в літературі, мистецтві чи й економіці. Водночас із цим В. Маланчук є автором ряду тенденційних праць на тему „торжества ленінської національної політики" в західніх областях України.

Попередник В. Маланчука на становищі „ідеологічного" секретаря ЦК КПУ Федір Овчаренко, народжений 1913 р., є ученим-спеціялістом в ділянці колоїдної хемії, дійсним членом Академії Наук УССР з 1961 року, автором понад 70 праць і членом КПСС з 1939 р. В березні 1968 року був призначений на пост секретаря ЦК КПУ на місце історика Андрія Скаби і на цьому становищі визначився своїми виступами на різних ідеологічних нарадах проти українського „буржуазного націоналізму".

ВМУРОВАНО НАРІЖНИЙ КАМІНЬ У ХРАМ СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ В ЧИКАҐО

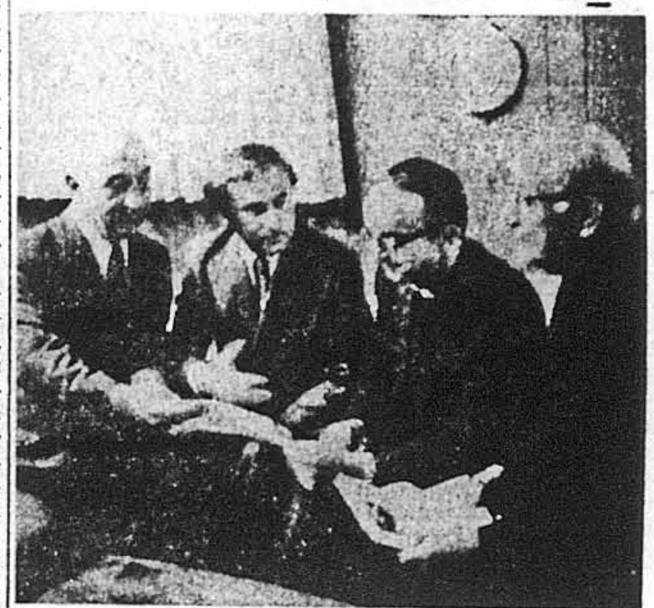
Чикаго (М. Д.). — Під час діянь V Архиєпископського Синоду Помісної Української Католицької Церкви, первоієрарх цієї Церкви Блаженніший Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосип Сліпий поблагословив наріжний камінь для запланованої церкви св. Володимира і Ольги в Чикаго. Коли вже здвигнено мури цього величного нового храму, в день празника Покрови Пресв. Богородиці в неділю 15-го жовтня ,вмуровано цей наріжний камінь в нову структуру храму. Разом з наріжним каменем вмуровано привезені з України пам'ятки з Собору св. Софії в Києві, з Печерської Лаври Собору св. Софії в Римі та вмуровано також перґамин з почесним реєстром ктиторів-жертводавців будови храму. наріжний камінь та пам'ятки скроплено свяченою водою, змішаною з водою привезеною з українського Чорного моря. Торжество відбулося в морозну, але сонячну останню неділю 15 жовтня о год. 10-ій вранці на плятформі перед мурами храму. Парафіяльні отці душпастирі митрополичий радник о. П. Джулинський ,о М. Бутринський і о. І. Кротець (діяконував) з гостем парафії св. Михаїла в Мілвокі о. І. Олексюком відслужили соборну св. Літургію. Співав парафіяльний мішаний хор „Прометей" (в якому вже співає багато молоді) під управою дириґента Романа Андрушка. Після св. Євангелії о. М. Бутринський, який є головою будівельного комітету і під проводом якого успішно проходить будова храму ,виголосив проповідь, змальовуючи значення цієї урочистости в житті парафії на тлі невідрадної дійсности теперішнього становища Української Церкви в загальному.

До молитов в церемонії вмурування наріжного каменя прилучився ще український православний священик о. М. Писар, душпастир українського православного собору св. Володимира, яким користується парафія св. Володимира й Ольги. Цінні пам'ятки в мури храму вклали діти, а перґамін з реєстром жертводавців вклали представники поколінь з-поміж парафіян, а наріжний камінь вмурував муляр Михайло Тимчишин який працює при будові храму. Перед закінченням урочистости на площі до понад 2 000 учасників виголосив промову головний радний парафіяльної Ради д-р Олександер Фаріон та представник міського уряду великого Чикаґо комішенер М. Бєщоб. Врочистості на площі закінчили всі учасники відспіванням молитвигимну „Боже великий".

По полудні відбулася в залі СУМА святкова частина, господарем якої був і нею проводив головний радний парафіяльної Ради д-р Юрій Городиловський. Гостину започаткували оо. душпастирі молитвою, а обідом гостили пані Сестрицтва. Д-р Юрій Городиловський, вітаючи учасників гостини, зокрема сердечно привітав добродіїв парафії, настоятеля українського катедрального православного собору о. П. Білецького і о. М. Писаря. Ред. М. Денисюк, член парафіяльної Ради ,вітав і представляв гостей представників загально - громадських.

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ КОЛЕДЖУ СВ. ПЕТРА В ДЖЕРЗІ СИТІ ЦІЄЇ СУБОТИ І НЕДІЛІ ВІДБУДУТЬСЯ СТАРАННЯМ УНС НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ І „ГОМІН УКРАЇНИ"

Перед великими українськими імпрезами з нагоди 100-річчя Коледжу св. Петра. Минулого тижня президент і професор Коледжу, місцевий український католицький парох і декан та головний предсідник УНСоюзу відбули зустріч і конференцію в справі запланованих на кінець цього тижня українських імпрез. На фото (зліва): головний предсідник УНС Йосип Лисогір, професор історії і модератор запланованої наукової конференції д-р Константин Савчук, президент Коледжу св. Петра о. проф. д-р Віктор Р. Янітеллі та парох і декан Джерзі Сиfі о. Антін Борса.

Джерзі Сиfі. — Місцевий Коледж св. Петра, що належить до більших і видатніших високих шкіл Америки, відзначає в цьому році своє 100-річчя і в цьому відзначуванні бере активну участь Український Народний Союз та місцеві українська громада і українська католицька парафія св. Петра і Павла зі своїм парохом і деканом о. Антоном Борсою у проводі. З нагоди цих роковин, старанням Українського Народного Союзу вже в найближчу суботу 21 жовтня о год. 10:30 перед полуднем відбудеться в самому Коледжі св. Петра наукова конференція, темою якої будуть теперішні дисидентські рухи в Україні та інших опанованих комуно-московським режимом країнах Східньої Европи. Конференцію, в якій беруть участь видатні науковці-знавці проблеми, проводитиме д-р Константин Савчук, молодий професор історії в Коледжі св. Петра. Наступного дня, в неділю 22-го жовтня, о год. 3-ій по полудні відбудеться у залі Ферріс Гай Скул великий музично-вокальний і танцювальний фестиваль з участю відомих наших оперових співаків пані Марії Лисогір і Андрія Добрянського, Хору церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку під дириґентурою маестра Михайла Добоша та зі солістами мґром Осипом Стецурою, Зиновією Бундзяк, виступами піяністки проф. Дарії Каранович і скрипаля проф. Рафаїла Венке та з виступом відомого нашого танцювального ансамблю „Лиман" під проводом Романа Стеткевича. Солістам акомпаніюють піяністи Роман Стецура і Дозя Сиґда. Майстром церемонії буде молода артистка Аня Дидик. Участь УНСоюзу у відзначуванні 100-річчя Коледжу св. Петра проходить під протекторатом окремого Почесного Ювілейного Комітету, що його становлять чотири члени Головного Уряду УНСоюзу, які є професорами університетів і коледжів: заступника головного предсідника на Канаду сенатора проф. д-ра Павла Юзика, заступника головного предсідника проф. Івана Телюка та головних контролерів професора д-ра Богдана Гнатюка і проф. д-ра Михайла Данилюка. Влаштовані старанням УНСоюзу ці імпрези мають велику популярність в Коледжі і в місті.

У РІЧНИЦЮ БОЮ ПІД БРОДАМИ

Буенос Айрес. — У 28-ту річницю бою під Бродами, заходами Братства колишніх Вояків І-ої Української Дивізії УНА, були відправлені в кількох містах Заупокійні Богослуження. Вони відбулися у серпні в церкві отців Василіян і в Українській Католицькій Катедрі в Буенос Айресі та в інших містах країни

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

НАЙКРАЩІ ОКРУГИ У ВЕРЕСНІ

Найбільший успіх у місяці вересні виявила Округа Клівленду, яка придбала 43 нові члени. Хоч вона знаходиться все ще на третьому місці після Чикаґа і Ню Йорку, то наполегливо прямує до осягнення першого місця, від якого її ділить тільки 16 членів. У вересні здобула Округа Філядельфії 40, Чикаґа 27, Ню Йорку і Перт Амбою по 25 і Джерзі Сиfі 20 нових членів. На особливе признання заслужили собі дві останні Округи, які, хоч невеликі числом Відділів та загальним числом членів, стали поруч таких союзових ветеранів, як Ню Йорк і Чикаґо!

Після дев'ятимісячного змагання на перше місце знову вийшла Округа Чикаґа, яка минулого місяця поділяла перше місце з Ню Йорком. Але здобувши у вересні два члени більше, як Округа Ню Йорку, вона висунулася перед Ню Йорк на два члени. На третьому місці примістилася Округа Клівленду, а на четвертому знайшлася філядельфійська Округа. Різниці щодо здобутих членів в цім році поміж усіми чотирма округами такі невеликі, що всі вони можуть стати річним переможцем, використовуючи три останні місяці цього року. Ці Округи придбали досі таке число членів: Чикаґо 296, Ню Йорк 294, Клівленд 280 і Філядельфія 243.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Турботи Москви

Добре поінформований тижневик „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 16 жовтня ц. р. приніс на першому місці довгу інформаційно - аналітичну статтю п. н. „Щораз глибші кризи в Росії". Автор звертає увагу на те, що в історії Росії — в даному випадку утотожнюється СССР з Росією — харчові труднощі завжди йшли впарі з політичними. Ціла низка причин, між ними кліматичні, як і недолугість сільськогосподарського та адміністраційного апарату, склалися на те, що в СССР забракло яких кругло 30 мільйонів метричних тонн жита й пшениці, а також цукрових буряків і соняшників — основного джерела олії в СССР. Ця криза дійшла до того, що в ресторанах збирають окрушки з хліба, щоб годувати ними худобу. За невдачу своєї сільськогосподарської політики і своє намагання рятувати ситуацію співпрацею з „капіталістами" полетів був Хрущов. Брежнєв - Косигін ще більше узалежнюють себе від західнього світу, зокрема від Америки, масовим закупом збіжжя, приховуючи це від власних громадян.

Але читаємо у тій статті також про совєтські невдачі в ділянці закордонної політики: щораз більша відвага сателітних країн — головно Польщі, Мадярщини й Румунії — усамостійнюватись від диктатів Москви, — видалення совєтського війська з Єгипту, — видалення совєтських дипломатів з Судану, згода Греції на американські бази у грецьких портах, — збільшення членства могутньої Европейської Економічної Спільноти. Однак, найбільше зганяє кремлівським володарям сон з очей замирення Японії з комуністичним Китаєм. Примара „трикутника" Вашингтон - Токіо - Пекін тотожня з смертельною загрозою для майбутности Совєтського Союзу . . .

Хто знає всесвітню історію, історію Сходу Европи і суть комуністичного режиму, ніколи не сумнівався, що потуга совєтської імперії так само назверхня, позірна і хитка, як була потуга царської Росії. Коли царська Росія програла війну проти Японії у 1905 році, бо цілі поїзди з амуніцією „зникали" в дорозі почерез Сибір, так само й тепер колгоспи і радгоспи не можуть діждатися тракторів або не можуть ними користуватися, бо бракує в них частин, що їх розкрадає низова совєтська адміністрація. Ціла система гнила від споду догори. Спираючись на могутній поліційний і партійний апарат, вона може зберегтись роками й десятками років, але мусить невідхильно довести до розвалу імперії.

Австралійський вітер

Австралійський міністер іміґрації д-р Форбс відверто висловив думку частини англо-саксонського населення Австралії, яке само там є іміґрантами, про побажання тієї частини австралійців по змозі скорше засимілювати, себто зліквідувати етнічні групи чи національні меншості в Австралії. Міністер заявив, як про це інформував „Сідней Морнінґ Геральд" із 1-го серпня ц. р., що головною метою внутрішньої урядової політики Австралії є „зберегти національну ідентичність австралійського народу". Австралійці, за словами д-ра Форбса, „не будуть підтримувати політики, спрямованої на дозвіл чи активну підтримку в'їзду великих етнічних груп та „нестравних меншин" — австралійці підтримують і вимагають від уряду політики інтеграції". Висловлюючи погляд частини англомовного населення Австралії, д-р Форбс, член урядової Ліберальної партії, заявив: „Наша мета — суспільна згуртованість", а великі етнічні спільноти такій меті асиміляційно-ліквідаційній перешкоджають. Міністер говорив про іміґраційну політику в майбутньому, але не згадував, яке його побажання щодо вже існуючих у Австралії менших, більших і великих етнічних спільнот, в тому числі й української з її близько 30 000 осіб.

Урядова Ліберальна партія має Іміґраційну Дорадчу Раду, до якої входять представники 25 національностей. Український тижневик „Вільна Думка", що виходить у Сіднеї, в числі з 20 серпня писав: „Представники національних груп входять до Ради не для того, щоб там шукати рецептів для швидкого денаціоналізування, скоріше навпаки — щоб зберігати свою етнічну окремішність та ставити перед урядом прохання й домагання їм у цьому допомагати. Про це знає міністер іміґрації. Про це знають інші члени уряду". В коментарі до промови міністра д-ра Форбса згадана газета ставить прохання до українських членів Ради при Ліберальній партії, щоб вони домагалися обговорення цього питання і вияснень від федерального уряду Австралії.

К. Крупський

ПРО СТАН НАРОДІВ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

(1)

Американський урядовий двомісячник „Проблеми Комунізму" вже не раз містив статті про народи сучасної московської імперії, а в останньому числі за вересень-жовтень, в секції „Огляд книжок" вміщено на шести сторінках статтю „Стан меншин". Її автор — професор історії при Мичиґенському університеті Роман Шпорлюк.

Стаття проф. Шпорлюка написана на основі декількох праць про національну проблему в Совєтському Союзі. Серед них бачимо „Фермент в Україні: документи В. Чорновола, І. Кандиби, Л. Лук'яненка, В. Мороза та інших", що була опублікована видавництвом „Преґер" в Ню Йорку 1971 р.

Першим з джерел подано спільну працю декількох авторитетних знавців Совєтського Союзу, очолених професором Колумбійського університету Едвардом Олзортом, який у передмові зазначає, що в минулому американський уряд мало або зовсім не цікавився національною проблемою в Совєтському Союзі. Це ствердження перекликається з поглядом проф. Збіґнєва Бжезінського, який у своїй частині цієї спільної праці пише, що „американський уряд був прямо сліпий на існування національних проблем в СССР".

Названа публікація, пише проф. Шпорлюк, появилася як вислід спеціяльного дослідчого семінару, спонзорованого Колумбійським університетом. На вступі своєї статті він признає, що співіснування народів різних мов, культур, релігій та рас, що живуть в одній політичній системі, завжди було складною та болючою проблемою в цілому ряді країн, включаючи ЗСА, Канаду, Юґославію, Пакістан та Велику Британію. До тієї проблеми всі ці країни признавались, однак большевики твердять, що Совєтський Союз є щодо цього виїмком, бо він складається з „великої родини народів", в якій всі етнічні протиріччя зникли в спільному намаганні тих народів до побудови соціялізму.

Як бачимо, тепер завдяки дослідам, що їх чимраз ширше переводять в американських університетах, світ перестає вірити московським байкам про „злиття народів" в СССР, а зростаючі конфлікти в комуністичному більоці країн тільки потверджують те, що комунізм дуже далекий від того, щоб міг злити навіть „братні народи", бо досі в історії людства не спромоглась ні одна політично - ідеологічна чи релігійно - філософська система затерти національні різниці між народами.

Якщо нині росіяни в своїй імперії осягнули незначну більшість у відношенні до решти населення (53 відс.), то зрозуміло, що вони осягнули це не нормальним приростом, а внаслідок насильної русифікації, про що свідчить вже сама назва іншої наведеної книжки відомого англійського автора Роберта Конквеста п. н. „Убивці народів".

Останні досліди виявляють, що тепер в СССР відбувається зворотний процес — спад чисельности не тільки росіян, але також інших слов'янських народів. Натомість швидко зростає населення азійських народів, і, якщо такий процес потриває довший час, то самі росіяни в своїй імперії стануть меншістю.

Інший співавтор названої праці проф. Марк Реф вказує на те, що нібито до революції 1917 р. російська спільнота не була свідома того, що її країна стала багатонаціональною імперією. Він твердить, що навіть великому російському історикові Ключевському тяжко було признати, що у цьому відношенні Росія перевищила навіть Англію.

Проф. Бжезінський передбачає дальше посилення русифікації народів Совєтського Союзу, якій сприятиме модернізація життя та зростання міст, а проф. Вацлав Ламзер передбачає загрозу тільки для малих народів, бо більші народи, такі як українці, спроможні виробити в собі опірність супроти намагання їх винародовити.

Проф. Александер Беннінґсен подає результати дослідження, переведені над узбеками, чеченцями, каракалпаками та іншими тюркськими й іранськими народами, які мають величезний приріст, а від часу другої світової війни видали з себе багато інтеліґенції, що виявляє тепер сильне бажання відкрити минувшину своїх народів. Беннінґсен вважає, що ті народи не зіллються з іншими народами в „совєтську націю".

Демографічні проблеми Центральної Азії досліджує проф. Роберт А. Левіс, аналізуючи перемішування росіян з іншими народами, вплив русифікації та урбанізації. Наплив росіян до Центральної Азії великий. Перепис населення з 1959 р. виявляє, що в містах Киргизії, Таджикістану, Узбекістану і Туркменії росіяни творять значну більшість і надають тим містам (мовно і культурно) російський характер, але зате місцеве сільське населення має дуже великий приріст. Однак, проф. Левіс передбачає загрозу економічного тиску на сільське населення через дальше у п р омисловлення тих країн, внаслідок чого воно буде змушене шукати праці в інших частинах Совєтського Союзу (Сибір, Приуралля), а відомо, що, втративши рідний ґрунт під ногами, люди стають перед неминучою загрозою винародовлення.

(Закінчення буде)

Микола Приходько

СКАРГА БЕЗПАРТІЙНОГО АВТОРА

І справді, „нема то, як на Союзівці!", де 23-24 вересня відбувся з'їзд українських журналістів Америки й Канади.

Я був уперше там, і справді причарувала мене, „східняка", наша спільна підкарпатська Союзівка — своїми красвидами, декораціями нашого неповторного ЕКА, комфортом помешкань і щирою гостинністю п. Кваса з його юнацьким штабом. Щиро кажу: слава Українському Н а р одному Союзові, що розбудував такий прекрасний український осередок!

Питали мене деякі учасники того змістовного й ділового (без партійних сварок) з'їзду: „А чому ж ви не сказали бодай кілька слів?"

Я мав бажання сказати, але подумав, що там моє слово буде недоречним, напевно дехто подумав би чи сказав, що Приходько рекламує своє авторство. Вирішив написати своє слово до нашої, ніби безпартійної, „Свободи".

В додатках до резолюції з'їзду висловлено було багато побажань. Моє побажання, щоб наші журналісти підтримували українських авторів, не зважаючи на їхню партійну приналежність чи безпартійність, прозвучало б у тій атмосфері як скарга.

Як автор - еміґрант, я думав уже давно про те, що на цьому, впливовому у світовій політиці, континенті ми повинні звернути серйозну увагу на наші англомовні публікації, що інформують англо - саксонський світ про Україну і її антимосковські аспірації, показують московського хижака, замаскованого в овечій шкірі. З цією настановою мені вдалося опублікувати без будь - чиєї підтримки три англомовні брошури: „Коммюнізм ін Ріліті", „Москавс Драйв фор Ворлд Домінейшен" і „Юкрейн енд Рашія" (останню за ініціятивою КУК).

Маю безсумнівні докази, що ці публікації, в числі 38,000 примірників, зробили корисне діло. Австралійська Інформаційна Служба звернулася до мене за дозволом передрукувати „Коммюнізм ін Ріліті" в Австралії в кількості 15,000 примірників. Українські часописи (не знаю в ім'я якої етики) про ці публікації майже нічого не згадали.

Моя книжка „Уан оф де 15 Мілліон" була опублікована в 1952-53 роках двома великими видавництвами в Канаді, ЗСА й Англії. В 1954 році Інформаційні Служби Америки й Англії звернулися до мене за дозволом передрукувати цю книжку азійськими мовами, в м'якій обкладинці, з не комерційною метою. Запропонували по 100 дол. за кожну мову публікації. Я, звичайно, погодився б і без того гонорару, — і книжка була видана 8-ма мовами у кількасот тисячах примірників.

Сказав про це одному, другому, і вийшло з того, що Приходько бреше. Виставив я колись на якомусь (уже не пам'ятаю) українському зібранні в Детройті п'ять з тих різномовних книжок, але не бачив, щоб хтонебудь звернув на них увагу. Лише одна книжка зникла. Хтось, що може вивчає індійську мову, „позичив" її на пам'ятку.

Один з найвизначніших критиків Америки, Стерлінґ Норд написав про цю мою книжку: „.... Н е з а бутня, блискучо розказана історія, що тримає читача в жахливому зачаруванні. Що робити? Купіть і прочитайте цю книжку. Подаруйте так багато примірників своїм друзям, як тільки можете. Якщо не можете це зробити, надішліть їм цю статтю. Якщо маєте вплив у „Голосі Америки" чи в радіо „Вільна Европа", зверніть їхню увагу на вартість Приходька в справі піднесення революційних настроїв серед його компатріотів - українців. У всякому випадку, робіть щось не відкладаючи, якщо не хочете, щоб одної ночі НКВД застукало до ваших дверей".

Я маю цілий альбом таких, чи подібних, рецензій про книжку з англомовної преси і лише кілька рядків з двох чи трьох українських часописів.

Українською мовою ця книжка називається „На роздоріжжях смерти". Її опублікувало в-во „Тризуб" у Вінніпеґу і вже давно розпродало. Питають за нею сотні разів, але ніхто не хоче її перевидати.

1963 року „Вільне Слово" в Торонті опублікувало мою двотомову повість „Далекими дорогами". Читачі зустріли її ентузіястично, і ввесь наклад розпродано за 6-8 місяців. Я одержав зо дві сотні листів з висловами захоплення від українських читачів, але наші часописи промовчали цю публікацію. Лише „Вільне Слово" публікувало листи від читачів, очевидно з комерційно - етичних міркувань. Є понад 700 замовлень на ту книжку, але книжки ніде нема, і ніхто з наших видавців не збирається її передруковувати, не зважаючи на мою пропозицію 3-4 видавцям.

У дещо скороченому вигляді чудово опублікувало цю книжку американське в-во в Ню Йорку під назвою „Стормі Ровд ту Фрідом". Англомовних рецензій було мало, бо я щиро, але нерозумно з огляду на ліберальну орієнтацію американських рецензентів присвятив цю книжку американським воякам у В'єтнамі. Лише п. В. Душник написав добру рецензію на книжку в „Бюлетені", а поза тим — мовчанка. Я написав коротеньку нотатку до 12 українських часописів про ту публікацію, але тільки два часописи ту нотатку опублікували. А треба було б, щоб наша молодь, якій нелегко прочитати книжку українською мовою, знала про неї й прочитала її англомовне видання.

Книжка має безперерв-

(Закінчення на стор. 5-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

УСКЛАДНЕННЯ ВІД НАРКОМАНІЇ

Шкільний рік — у повному ході, а з ним підростають нові кадри юнаків, які можуть стати черговими жертвами „пушерів", що закидають свої сітки передусім на школи, на жадібну емоцій молодь. Хоч Президент ЗСА і заявив недавно про необхідність рішучих заходів у боротьбі з наркоманією, треба думати, що ця боротьба не принесе протягом місяця, а то й року повного занику наркоманії.

Про наркоманію писали ми вже не раз, писали й інші професійні люди, бо виховання громадянства та молодого покоління повинно, на нашу думку, базуватись на часто повторюваних матеріялах і подаванні нових даних. Цим разом розглянемо лише фізичні ускладнення в стані здоров'я наркомана чи людини, що зловживає ліками, бо про психічні ми вже писали, хоч плянуємо і до цих проблем згодом повернутись.

Не лише психози, нервові розлади, ушкодження інтелекту приносить із собою наркоманія, але й ряд фізичних ускладнень. Ось декілька з них, що їх опублікували дослідники із медичного коледжу стейту Ню Джерзі минулого місяця, базуючись на тисячах прикладів.

1. Ускладнення від героїни: а) помилково або свідомо побільшена доза героїни може спричинити пригнічення процесу дихання, набряк легень та серцеву аритмію. Кожна із цих комплікацій загрожує смертю. Часто наркомани заживають більшу дозу героїни несвідомо; б) внаслідок уколів брудною голкою у вену для введення героїни зареєстровано численні випадки ендокардиту, себто бактерійного запалення внутрішньої оболонки серця. Лікування такої недуги дуже важке, а іноді й безуспішне; в) внаслідок таких же причин наркоман заражується гепатитом, себто гострим запаленням печінки із жовтяницею, яке при звичайно виснаженому організмі наркомана дає високий відсоток смертности; г) часті випадки зараження правцем, при чому смертність від нього у наркоманів вища за 50 відс.; ґ) відомі численні випадки зараження малярією; д) у наркоманів, що заживають побільшені дози героїни, часті випадки ураження периферійного нерва, що дає картину паралічу; е) у майже всіх наркоманів в той чи інший час буває запалення судин, зокрема тромбофлебіти; є) занотовано численні випадки розладу праці нирок; ж) не виключені різні види запалення м'язів, суглобів та кісток; з) часті запалення легень, які постають у наркоманів або від брудних матеріялів при іньєкції, або ж внаслідок неуваги до свого виснаженого організму; наркомани мають дуже слабу відпорність до всякого роду інфекцій.

2. Стимулянти. Основні ускладнення від стимулянтів подібні до тих, що бувають при вживанні наркотиків, якщо йдеться про наслідки іньєкцій, але до цього стимулянти дають ще й таке: а) алярмуюче піднесення тиску крови, яке часами дає ушкодження мозку із крововиливами; б) часті дуже небезпечні розлади ритміки серця, що в багатьох випадках приводять до смерти; в) під впливом стимулянту людина дуже схильна до параноїдних, агресивних актів, а також до посиленої швидкости в своїх рухах, що у свою чергу часто приводить до нещасливих випадків; г) органічні ушкодження мозку, стверджені статистикою в Швеції і Японії, де стимулянтів уживається більше, як у будь-якій країні; ушкодження ці приводять до розладу нервової системи, а також до психоз; ґ) відомі запалення малих артерій, що іноді доводять до їх відмирання, а з тим до розладу функціональности окремих частин організму.

3. ЛСД та інші галюциногени. Основна загроза від уживання ЛСД, крім витворення різного роду психоз, — ушкодження хромозомів. Це, зокрема, стосується ЛСД, який продається на „чорному ринку". Діти, які народились від батьків, що заживали ЛСД перед заплідненням, або від матері, що заживала ЛСД під час вагітности, часто мають ненормальні руки та ноги і інші фізичні дефекти. ЛСД часто спричиняють судороги, які нагадують напади епілепсії. Вони, як і ті особи, які заживають стимулянти, схильні до надто пожвавленої діяльности, і, маючи при тому симптоми галюцинацій, часто спричиняють собі фізичні ушкодження, а то й поповнюють самогубство, вискакуючи із вікон, йдучи проти автомашини або пробуючи „ходити" по воді. Останніми часами занотовується випадко ґанґрени рук або ніг від уживання ЛСД, хоч і не стверджено, чи це пряма дія ЛСД, чи наслідок інфекцій. Інші галюциногени дають ускладнення подібні до тих, що їх спричиняє ЛСД, хоч окремі із них підносять тиск крови до небезпечного рівня, викликають гарячку, спазми і судороги м'язів, розлад праці серця, порушення балансу очей тощо.

4. Маріхуана. Курці маріхуани та гашишу часто мають хронічні бронхіти, запалення гортані і горла, іноді з набряком гортані, а при слабому здоров'ї, запалення легень внаслідок недбайливости. Хоч про маріхуану чимало пишеться „за" і „проти", останні досліди доказали, що, крім деяких психічних розладів, маріхуана може спричинити у молодих людей атрофію мозкових клітин. Також є докази на те, що вона може спричинити захворіння печінки.

Одним із ускладнень в стані здоров'я наркоманів і осіб, що зловживають ліками з поміччю іньєкцій, є емболізми тальку або крохмалю, що їх домішують „пушери" до наркотиків і стимулянтів. Уведені у вену крохмаль чи тальк кровоносною системою дістаються передусім у легені, а часто і в сітківки очей. Недуги ці лікувати неможливо. Занотовано численні випадки ушкодження зору від цих матеріялів.

Було б доцільним, коли б згадані у цій статті факти щодо вживання наркотиків та небезпечних ліків стали для вчителів і вихователів предметом обговорення з молодим поколінням.

Омелян Пріцак

ГАРВАРДСЬКИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ І ШКОЛА ГРУШЕВСЬКОГО

(3)

З огляду на стан свого здоров'я Максимович уже в 1845 р. подався у відпустку і з того часу жив постійно на своєму хуторі Михайлова Гора Полтавської губернії, але й далі невтомно працював над українознавчими дисциплінами, бувши в листовному зв'язку з найвизначнішими вченими тогочасної імперії. Але ще перед своїм від'їздом він пустив в рух акцію, яка дала матеріяльну і наукову базу для постання української історичної школи.

Справа в тому, що Максимович зрозумів, що для того, щоб Київ міг стати центром у ділянці вивчення минулого України, треба було, крім університету, мати ще якусь інституцію, яка з одного боку розпоряджала б матеріялами (документами), а з другого могла б оплачувати працю наукових співробітників, маючи вистачальну фінансову базу.

Як наслідок клопотання Максимовича, який мав доволі широкі впливи, 1843 р. почала свою діяльність Тимчасова Комісія для розбору давніх актів при канцелярії генерал-губернатора Південно-Західнього Краю (Правобережна Україна). Та Комісія, що спочатку зачислювала до своїх членів також і Тараса Шевченка та Пантелеймона Куліша, розпоряджала своїм бюджетом і тісно співпрацювала з Київським університетом. Молодого вихованця Київської Духовної Академії Миколу Іванишева (1811-1874) вислано 1835 р. закордон підготовитися на дослідника історії слов'янського права. Разом з російським, пізніше знаменитим істориком Миколою Грановським (1813-1855) М. Іванишев був відряджений спочатку в Берлін, де дістав добру фахову підготову й освіту у творця німецької історично-юридичної школи Фрідріха Карла фон Савіні (1779-1861). Опісля Іванишев побував деякий час у Празі працюючи під керуванням відомих представників нової чеської слов'янознавчої науки, як Франц Палацький (1798-1878), Павло Шафарик (1795-1861) та Вацлав Ганка (1791-1861). Повернувши додому (1839), Іванишев став професором історії і права Київського університету і одночасно науковим редактором видань Тимчасової Комісії, користуючись західніми методами видавання юридичних і історичних документів. Іванишев очолював 25 років катедри історії та права (1840-1865) в Київському університеті, уклав програму і розпочав видавати фундаментальний „Архів Південно - Західньої Росії."

Після Іванишева головним редактором, автором і душею того видання (1863-1880) став його учень і від 1870 р. наслідник на катедрі „російської історії" Володимир Антонович (1834-1908), властивий творець української історичної школи.

Можна знову сказати, що це була рука Провидіння, що в діях Київської Археографічної Комісії (1843-1918), а також у працях Південно-Західнього Відділу Російського Географічного Товариства (1873-1876) українські національні інтереси й інтереси царського уряду припадково збігалися. Царський уряд сподівався, очевидно цілком слушно, що видання давніх документів з Правобережної України якнайяскравіше виявить безпідставність польських аспірацій і претензій на ту країну і тим зліквідує там польську небезпеку. Але згромадження і видання документів стало основою для зрозуміння історичного розвитку України, на якій постала концепція українського історичного процесу, української свідомости і української ідентичности.

Співпраця урядових інституцій, які диспонували фондами (цей момент треба тут спеціяльно підкреслити), з університетом с т в о рювала добрі передумови для заснування наукової школи.

Уже 1852 р. при Київськім університеті з о р г анізовано Архів Давніх Актів, в якому зосереджено у скорому часі 5,883 актові книги земських і городських судів та маґістратів П р авобережної України XVI-XVII ст. і тисячі поодиноких актів. Оці скарби стали видавничою базою, основою того матеріялу, що видавався в науковому Архіві Південно-Західньої (Юго-Западной) Росії.

Оце майже сороктомове видання (при чому кожен том попереджала ф а х о ва вступна монографія) виходило у системі восьми тематичних серій, при чому кожна з них складалася з відповідного числа томів. Теми серій були такі: історія церкви на Правобережжі (православної і уніятської), історія шляхетського стану, історія козаччини і гайдамаччини, походження правобережної шляхти, історія міст і міщанства, історія селянства, історія заселення Правобережної України і врешті історія побуту й управління країни. Щоб документи були видані, уряд давав гроші, і в такий спосіб можна було забезпечити матеріяльну базу для молодих талановитих адептів науки, призвичаїти їх до спільних наукових зусиль, дати змогу виявитися талантам. Тому не диво, що ціла низка учнів Антоновича здобула собі перші наукові лаври, після захисту дисертації, виданням одного-двох томів актів. Це відноситься і до Михайла Грушевського (1866-1934), що видав у (1893-1894 рр.) два томи (з науковим вступом) актів староства Барського.

Про Володимира Антоновича, нащадка спольщеного шляхетського роду, що свідомо перейшов із польського табору до українського, написано багато. Тому тут не потребуємо входити глибше як у його наукову, так і політично - громадську діяльність. Як історик Антонович сполучив перейняте ним від Іванишева вміння клясифікувати, видавати й аналізувати акти із інтуїцією українського історичного процесу Максимовича і Костомарова (з їхнім близьким відношенням до фолкльору та археології), при чому в оправданні теми він більше нагадував першого. Якщо можна ужити порівняння з літератури, то Максимович був Стефаником в історіографії, тоді як Антоновича можна б окреслити як Коцюбинського.

Але на цім місці мусимо підкреслити, що власне Антонович мав усі ті прикмети, які характеризують засновника-керівника н а у к о в о ї школи. Людина з широким зацікавленням і глибокими знаннями, своїм творчим запалом і талантом притягав він і поривав молодих. Антонович був при тому людиною надзвичайно скромною. Існує безліч анекдотів про те, як не тільки приїжджі гості, але й його університетські колеги, не знайомі з ним особисто, брали його то за університетського педеля, то за городника.

(Далі буде)

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО $1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — $1,251,361.44; ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ $548,638.56.

У вісімдесятиліття генерала Михайла Крата

У перших місяцях 1017 р. з далекого північного фронту, зголошується до Центральної Ради у Києві 26-річний, чотирократно ранений, відзначений орденом св. Георгія підполковник, щоб віддати своє знання і бойовий досвід українській революції. Згідно з родовою традицією, прямує слідом своїх предків, старшин козацького гадяцького полку свідомий, що і його життьовий шлях, це боротьба за Україну.

Часи були непевні; уряди Керенського, опісля Леніна, єдинонеділимці, а з ними московські старшини і воякцтво поставилися скрайньо ворожо до Центральної Ради. Це з одного боку. А з другого — українські діячі, що тоді були при владі вірили, що вони договоряться з урядами Росії, що мирно вдасться їм досягнути хоч би автономії для України.

З першим подихом революції голосяться до українського війська мільйони вояків, боронити українську землю, між ними й згаданий молодий підполковник — Михайло Крат. Це був несподіваний вибух ентузіязму і жертвенности з глибин душ українських людей. На чолі станули нащадки визначних родів, старшини генеральних штабів, полковники, сотники; що мали запевнене майбутнє у російській імперії, кинули високі пости і станули на службу українського народу, слабого ще й з непевним майбутнім. Кожний день ставав грізнішим, зростав хаос, солдатські маси з фронту перекочувалися Україною, підбехтані московськими революційними кличами і протиукраїнським наставленням. Центральна Рада була безрадною і не могла опанувати трагічного положення, грабежі, вбивств і кривавих збройних сутичок з розбещеною московською солдатескою.

І як же ж пояснити стихійне зголошування до українського війська тих, що мали за собою уже три роки великої світової війни? Це чудесне явище у нації, яка від століть втрачала відчуття своєї особовости і здавалося — станула уже на грані неіснування. Кажуть — зов крови, традиції старих родів, — але не статистичні вартості. Для народу це замало, а що й казати для будови й оборони нації! Коли народ живе своїм буднем, і згадує тільки минуле, а не дбає про майбутнє, таді хто стане в його обороні? Життя це постійна праця для майбутнього, життя це діяти для майбутнього нації і здійснювати його. Минуле — це досвід і наука. Зріла свідома людина має духовість, звернену у прийдешнє. Нам залежить, щоб вона була, сильна й світла — і її треба забезпечити, тобто боронити. Хто так думає і тим живе, належить до ієрархії народу, до його еліти. І коли навіть не вдається досягнути цілі — власної держави — і тоді велика ідея живе в народі і в діях його ієрархії. Такою є психіка народу, яка створює небувалий вибух політичних стремлінь нації, угаснених часто від століть. До ієрархії нації належав і належить своїм життям згаданий молодий підполковник, а нині генерал Михайло Крат. Дорожив минувшиною свого роду, традицією бойових чинів прадідів, культурою нації, але жив і завтрішнім днем: коли прийшла нагода стати в обороні власного народу, не вагався ні хвилини.

Михайло Крат почав службу Україні у штабі київської військової округи. А коли почалися війни з московськими червоними і білими наїзниками, станув на командних постах наших полків і дивізій. Як командир полків і високий штабовий старшина плянував і брав вирішну участь у багатьох боях, які дозволю собі подати у хронологічному порядку: 1918 рік: Київ, Бахмач, Ромен 1919 рік: Полтава, Крюків, Балта, Тараспіль, Вапнярка, Баланівка, Бершадь, Тульчин Животів 1920 рік: Арсенівка, Олексіївка, Голта, Наливайки, Долинська, Вознесенськ, Онапів, Вапнярка, Трушка, Сніткoво, Сарнів.

Вислід тих боїв і воєнні успіхи є заслугою генерала Крата і його побратимів на командних постах, старшин, підстаршин і його вояків. Це генерал Крат на чолі 8-го Чорноморського полку розгромив на поділлі денікінський полк і захопив в полон 600 московських вояків. І коли під кінець 1919 р. армія УНР опинилася у трагічному трикутнику смерти, та ще в умовах епідемії тифу, без зброї, стрілива, харчів, одягу, перед урядом УНР стануло питання: що далі? Вирішено, що нездібні до боротьби можуть податися у польський полон, інші повинні боротися далі у запіллі ворога. Це був стратегічний плян боротися далі у важких умовах партизанської війни, знесилити ворога і зберегти війська УНР, щоб з весною з новими силами вести далі війну. Так вирішено виступити у славний опісля Перший Зимовий Похід. Генерал — тоді полковник Крат став начальником оперативного відділу штабу 3 Залізної Дивізії, а опісля аж до закінчення Першого Зимового Походу начальником штабу Запорожської Дивізії.

Зимовий Похід почався 6 грудня 1919 р. З військом вирушила теж на прохання командарма дружина генерала Крата п-і Євдокія з Шевченків. Її завданням було податися у глибоке запілля ворога, та нав'язати зв'язок з нашими повстанцями отамана Тулого. Пані Крат, виконуючи обов'язки зв'язкового попала два рази у большевицький полон, але щасливо повернулася до своїх. За участь у I. Зимовому Поході і за успішну діяльність її нагороджено орденом Залізного Хреста. Похід закінчився 5 травня 1920 р., маючи за собою успішні бої, що було заслугою плянування, знання і досвіду генерала Крата, як начальника штабу Запорожської Дивізії.

Разом з інтернованою зрадливим союзником армії УНР, генерал Крат перебував у Польщі аж до вибуху 2-ої світової війни. З причин трагічних подій 1920 року дружина генерала була примушена залишитися на окупованій большевиками Україні. Аж 1923 р. у грудні перейшла Збруч з малою донькою і віднайшла свого чоловіка.

Під кінець другої світової війни німці поступилися нашим вимогам створити Українську Національну Армію зложену з I Української Дивізії та інших військових з'єднань. Президент УНР Андрій Лівицький призначив на командира УНА генерала Павла Шандрука, а на командира I Української Дивізії генерала Михайла Крата. Проте німці на це не погодилися. Аж після капітуляції генерал Крат дістав на письмі наказ перебрати команду I Української Дивізії, а коли англійські війська перебрали дивізію, потвердили генерала Крата командиром табору полонених у Белярії. На цьому пості генерал перебував до часу, коли большевицька комісія зажадала відділення старшин від воякцтва. Після повороту уже до табору у Ріміні, він віддався всеціло культурно-освітній праці в таборі. Його заслугою було теж нав'язання зв'язку з архиєпископом Бучком у Римі, що врятувала дивізію від видачі большевикам.

Те, що генерал Крат вложив багато праці в освітну ділянку „Народного університету" — має своє значення. Вояки були молодими людьми і генерал, на багато старший від них старався разом із своїми співробітниками передати їм те, чим він жив ціле своє життя. Передавав їм значення і вагу традиції, навчав, що одна програна битва чи війна не означає повної поразки. Навіть осягнувши найвищу ціль — власну державу — ще не значить, що це остаточна перемога, бо завданням нації є бути постійно готовим боронити батьківщину, на полях битв у війнах і розбудувати усі національні ділянки під час миру.

Хіба можна забути постать визначної людини — вояка генерала Крата і всіх тих, що посвятили життя для існування нації. Ці мої думки хочу закінчити словами великої поетеси наших років — Оксани Лятуринської:

І зрине кінь у височінь
як є, в похідній збруї,
і дух твій вбраний
в кармазин.
І запитає Юрій:
—Що мав ти над життя
дорожче?
—Що на землі досяг?
— Я з роду воїн,
Переможце!
Доніс свій золот — стяг!

Юрій Тис-Крохмалюк

Тінь Київської св. Софії у Монесені

Із волі Божої, під час цьогорічної відпустки, я побував у декількох українських осередках: Союзівка — УНС, Верховина — УРС, Еленвілл — СУМА і Київ — ОДУМ. Кожна українська оселя цінна особливо тим, що в них мимоволі відчувається клаптик рідної нам України.

Із неприхованою гордістю за наші досягнення я давав пояснення доні Мартусі й її близькій приятельці Анні Запарнюк. Обом їм, родженим вже тут, усе те було надзвичайне.

Хочу поділитися своїми враженнями із відвідин ще одного осередку скупчення наших земляків — Пітсбурґщини.

Хоч тут немає українських вакаційних осель, проте щороку в околиці Зеленполе, Па. в Кон-О-кві таборі „УМСА" відбувається однотижневий вишкіл для членів молодечих відділів Української Православної Ліґи в ЗСА. Дивлячись на молодь, учасників виховавчих осель, радіємо, що ми спроможні дати їм можливість не тільки відпочинку серед прекрасної природи, але і національно - релігійне виховання. Із сльозами в очах роз'їжджається наше юнацтво до віддалених домівок, з тим, щоб на протязі цілого року підтримувати контакт одне з одним листовно і мріяти про поворот і зустріч у наступному році.

Пітсбурґщина дуже мальовнича частина західньої Пенсильвенії, де скупчилося багато так званої старої еміґрації. Новоприбулі сюди не поспішали. Тяжка праця в сталеварнях, чи то в копальнях вугілля, їх не приваджувала. У цій околиці знаходиться багато Українських і Карпато - Руських Католицьких і Православних Церков. Православні українці зорганізовані тут в 20-ти парафіях з о. Митратом Андрієм Беком з Карнеґі, Па. на чолі, — деканом Пітсбурґщини. Мені доводилося побувати в цих околицях багато разів, але кожний раз в північній частині Пітсбурґщини.

Цим разом я зупинився на південь від Пітсбурґу, близько меж Західньої Вірджінії, в гористому Монесені, де знаходиться стара й добре зорганізована парафія Української Православної Церкви під духовним проводом о. Митрата Федоровича, який зустрів мене з притаманною йому усмішкою й прихильністю. Від нього я довідався про зародження сталеварної американської індустрії в цім місті та про інші історичні факти. Від нього я теж почув, що мій добрий приятель і сусід із Філядельфії маляр Борис Макаренко розпочав мистецьке оформлення церкви св. Миколая. Цікавість побачити ще одну перлину творчости п. Бориса не давали мені спокою навіть при гостинному столі настоятеля о. Миколи.

І ось, нарешті, йдемо до церкви... Перед нами високо на горі стоїть велика мурована церква, куполу якої я побачив вже ідучи сюди. Отець Микола, не лише автор понад двох десятків публікацій обома — українською і англійською мовами, але й великий ентузіяст мистецтва, допоміг мені своїми заввагами. „Отче Петре, ми щасливі, що вибір наш упав на Бориса Макаренка. Вперше я зустрівся з ним тут, у Монесені, коли разом з парафіяльним урядом ми договорювалися про контракт. Чув я, — продовжує о. Микола, — що п. Борис, приблизно три роки тому, розмалював українську православну церкву в Нортгемптоні, Па. Я чув від деяких моїх парафіян, які там були, що нортгемптонці дуже вдоволені роботою п. Макаренка. Тому, ми в Монесені, рішилися взяти саме його. Наші сподівання—недаремні Те, що ви тут бачите на стінах нашого храму, це буде прегарна тінь - імітація чудових тисячолітніх узорів із нашого національно - релігійного Святая Святих — київської св. Софії..."

І дійсно — розпись на стінах у ніжних гармонійних тонах, там надзвичайна гра красок, усе в делікатних композиціях фарб... У цей час підійшов сам мистець, п. Борис. Привітавшись, він заявив: „Моїм бажанням є не накопичувати безладно узорів, зокрема темними або крикливими барвами. Церковна розпись має підносити людину духово в небесні простори. Бачив я деякі українські церкви розмальовані чужинцями, де довкола таке сплетене фарбою й золотом, таке важке й штучне, що людину пригнічує додолу". Тут настоятель додав, що парафіяни захоплені всім, що творить і компонує їхній мистець із Філядельфії.

Бувши у Києві, я бачив щось подібне у св. Софії і тому запитався: „Звідки, п. Борисе, ви взяли таку мелодійну комбінацію узорів і взагалі, яке джерело вашого надхнення?" Мистець провадить мене у простору й повну світла парафіяльну залю під церквою. Тут бачу скрізь столи, а на них широкого формату папери з рисунками. На інших столах готові вирізки на твердому картоні, що їх завзято вирізують син п. Бориса — Святослав та його друг — Марко Тарнавський, обидва студенти архітектури в Пенсильванійському університеті, але, під час літніх вакацій, допомагаючи п. Борисові — підробляють.

„Ось, моя мистецька „Євангелія", отче Петре" — сказав мистець, показуючи мені грубезну книгу на столі. Біля книги побільшаюче скло, що допомагає п. Борисові студіювати і розшифровувати трудніші деталі із тієї книги - книг українського церковного мистецького скарбу. Це недавно видана англійською мовою в Києві монументальна публікація: „Мозаїки і фрески Софії Київської". Знайомлюся з книгою і читаю „До наших часів збереглося 260 квадратових метрів мозаїки та приблизно 3000 квадратових метрів фрескового розпису з XI століття.. Найкращі традиції св. Софіївського Собору живуть у творчості Рубльова і Діонісія у фресках..." У Києві знаходиться 51 фотографія мозаїк і фресок. Ось джерело надхнення Бориса Макаренка... Поруч з цією книгою бачу ще одну, видану тут автором, якої є проф. Олекса Іванович Повстенко, який, в свій час, будучи директором Софіївського Музею, познайомив і мене з цим стародавнім пам'ятником нашого церковного мистецтва.

Прощаючися із о. Миколою і п. Борисом „Приїдьте навесні—кличе о. Микола— з великим торжеством будемо освячувати нову красуню в Піттсбурщині. Запрошує вас тінь київської св. Софії над гористим Монесеном..."

За останніх десять років Борис Макаренко розписав такі церкви: Нортгемптон, Па. і Трентон, Н. Дж. — православні; Трентон, Н. Дж. і Честер, Па. — католицькі, та іконостас в Катедрі св. Тройці в Брукліні, Н. Й. Щодо портретів, то вони охоплюють таких визначних людей: бл. п. Митрополита Іоанна Теодоровича, теперішнього Митрополита Мстислава, Єпископа Лостена, дружину о. М. Харини та дружину д-ра Саляка.

Священик Петро Мелех

МЕЦЕНАТИ ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

(ДО 30-го ВЕРЕСНЯ 1972)

АРІЗОНА:

Удич Яків	Таксон	$ 1,200

ВАШИНГТОН:

Клос Володимир	Сіятел	2,200
Соліма Василь	Мавнт Вернон	1,000

ВИСКОНСІН:

Дудяк Степан, д-р	Мадісон	1,000
Галярник Ігор, д-р	Плейн	1,450

ІЛЛИНОЙ:

Войтович Степан, д-р	Плено	2,100
Дачишин Іван, д-р	Овк Парк	1,100
Демус Теофіль, д-р	Мокена	2,010
Дулин Григорій, д-р	Локпорт	1,100
Городиловський Юрій, д-р	Чикаґо	1,100
Григорчук Дмитро, інж.	Чикаґо	1,100
Габро Ярослав, Впреп. епископ	Чикаґо	1,100
Жидяк Осип, д-р	Елмвуд Парк	1,000
Зарічний Василь, д-р	Спрінґфілд	1,000
Іванець Ярослав, д-р і Ірина	С. Голлянд	1,025
Іваницький Мирон, д-р	Локпорт	1,100
Касараба Володимир, д-р і Лідія	Чикаґо	1,100
Коленський Мирослав, д-р	Довнерс Гров	1,000
Ковальчук Іван	Чикаґо	1,100
Левкович Степан і Евгенія	Чикаґо	1,100
Куляс Юліян Е.	Чикаґо	1,050
Мула Ілля, д-р	Чикаґо	1,100
Мурський Лев, д-р і Оксана	Ню Ленокс	1,650
Орлин Михайло	Чикаґо	1,000
Павликовський Ст., д-р і Уляна	Чикаґо	1,350
Панчук Ярослав, д-р і Ярослава	Чикаґо	1,000
Петрина Василь, д-р і Евгенія	Чикаґо	1,000
Попович Петро, д-р	Елмвуд Парк	1,100
Рейнарович Александер, д-р	Овк Парк	1,025
Ріпецький Модест, д-р	С. Голлянд	1,000
Рудавський Іван	Дес Плейн	1,000
Сайкевич Віктор, д-р	Маттесон	1,000
Сенчишак Микола і Катерина	Чикаґо	1,100
Сидор Павло, д-р і Юлія, д-р	Глен Еллин	1,000
Смик Роман, д-р	Кол Сіті	1,310
Соколовський Володимир	Овк Парк	1,000
Сосенко Роман, д-р і Галина	Джолет	1,100
Фаріон Ал., д-р і Ярослава	Чикаґо	1,100
Фішер-Слиш Марія, д-р	Канкакі	1,700
Харкевич Мирослав, д-р і Олена	Елмвуд Парк	1,000
Харук Петро, д-р і Галина	Парк Рідж	1,200
Хрептовський Ахіль, д-р	Овк Парк	1,100
Цимбалістий Ігор, д-р	Чикаґо	1,000
Шандра Осип, д-р і Люба	Парк Рідж	1,000

КАЛІФОРНІЯ:

Пруц Володимир, д-р	Лос Анджелес	3,100
Радченко Зінаїда	Сан Дієго	1,000
Тимчук Василь	Лос Анджелес	5,737
Шкраба Василь	Вурбанк	1,100

КОННЕКТИКАТ:

Витвицький Іван і Пріся	Ню Гейвен	1,000
Гура Ярослав	Бріджпорт	1,025
Дикун Михайло	Ню Брітен	1,000
УККА — Відділ	Гартфорд	1,200
Український Народний Дім	Віллімантик	1,000

МАССАЧУСЕТС:

Дідюк Іван, д-р	Бостон	1,000
Український Народний Дім	Влакстон	1,000
Чомко Степан, всч. о.	Бостон	1,000

МЕРИЛЕНД:

Тимків Степан ,д-р	Салізбури	1,200

МЕЙН:

Дицьо Юрій, д-р і Марія, д-р	Левістон	1,100

МІННЕСОТА:

Наливайко Евген і Мирослава	Міннеаполіс	1,000

МИЧИҐЕН:

Біланюк Петро, д-р	Детройт	1,010
Вілоус Ярослав	Воррен	1,200
Віхорек Михайло і Марта	Детройт	2,000
Гнатчук Микола, д-р	Лямбертвілл	1,500
Гелемей Теодор і Марія	Берклей	1,350
Гурський Йосиф	Дірборн	1,200
Джуль Павло, д-р і Ірена	Детройт	3,100
Драґан Петро	Детройт	1,100
Дужий Ярослав і Ольга	Воррен	1,100
Еміль Яким	Детройт	1,000
Заплітний Роман, д-р і Софія, д-р	Бетел Крік	1,100
Кредитівка „Самопоміч"	Детройт	1,100
Конопада Ярослава і Галина	Воррен	3,000
Коцур Ігор і Любомира, д-р	Ляпір	1,100
Лебедович Еміль, д-р і Ксеня, д-р	Детройт	1,300
Ляш Іван	Детройт	1,000
Мигаль Володимир, д-р і Оксана	Воррен	1,000
Панчак Іван, інж.	Брайтон	2,810
Панчук Іван	Детройт	1,000
Пиндус Евген	Детройт	1,100
Пісецька Дарія	Детройт	1,200
Ровенчук Іван і Марія	Орчард Лейк	1,100
Рогатинський Петро і Оля	Детройт	1,200
Савчук Михайло і Валентина, д-р	Детройт	3,500
Ткачук Теофіль, д-р і Ореста	Зіланд	1,025
Т-во Українських Інженерів, Від.	Детройт	1,200
Українське Лікарське Т-во, Від.	Детройт	1,100
Феденко Степан і Анна	Воррен	1,100
Хор Бандуристок (Капеля)	Детройт	2,000
Цісарук Андрій і Марія	Детройт	5,600

НЕВАДА:

Турчин Петро і Марія	Ріно	1,100

НЮ ДЖЕРЗІ:

Граб Роман, д-р і Ольга	Елізабет	1,500
Іванців Михайло і Анна	Елізабет	1,000
Кучкуда Василь і Пелагія	Сідар Гров	1,250
Лисогір Иосип і Марія	Скач Плейн	1,000
Олесницький Богдан, д-р	Нюарк	3,000
Салюк Григорій і Клявдія	Джерзі Сіті	2,000
Світлик Евстахій	Трентон	5,000
Українська Католицька Церква	Нюарк	1,000
Український Народний Дім	Джерзі Сіті	1,020
УНСоюз — Відділ 372	Плейнфілд	1,350
УНСоюз — Головний Уряд	Джерзі Сіті	10,400
Філіпчак Борис, д-р	Пассейк	1,200
Цимбалістий Богдан, д-р	Ню Брансвік	1,135

НЮ ЙОРК:

„Арка" (Пастушенко, Поритко)	Ню Йорк	1,130
Артимович Теофіль, д-р	Рочестер	1,100
Ведрій Орест, інж. і Оксана	Пукіпсі	1,100
Бехметюк Евстахій	Вудсайд	1,000
Возьний Володимир	Гемпстед	1,000
Гаврилко Яків	Асторія	1,000
Гаєвська Софія	Йонкерс	1,030
Грещишин Мирослав, д-р і Лідія	Боффало	1,025
Гук-Манацька Марія д-р	Вінґгамтон	1,000
Гудзяк Александер, д-р	Сиракюз	1,200
Гумовський Яків, д-р	Оранджбурґ	1,100
Ґураль Теодор	Ню Йорк	1,000
Дармохвал Володимир	Ню Йорк	1,000
Добрянський Павло	Ню Йорк	1,000
Жовнірович Іван, д-р	Рочестер	1,000
Іваницький Роман	Ню Йорк	1,300
Кебало Константин, д-р	Джамайка	1,000
Кефор Іван	Ню Йорк	1,610
Кознарська Марія, д-р	Рочестер	1,120
Криницький Александер, інж.	Боффало	1,010
Куровицький Ераст і Ярослав	Ню Йорк	1,250
Лепко Теодор	Ню Йорк	1,100
Ліщинський Константин	Ню Йорк	2,200
Логаза Михайло, д-р і Марія	Сиракюз	1,000
Матієв Анастазія	Бруклин	1,115
Залітач Стефанія	Рочестер	1,000
Мисак Василь, інж.	Ню Йорк	1,200
Музика Андрій	Вруклин	1,572
Оришкевич Осип, д-р	Вруклин	1,000
Панас Петро	Ню Йорк	1,000
Падох Ярослав, д-р	Ню Йорк	1,000
Патер Антін і Марія	Ню Йорк	3,000
Пащук Андрій, інж.	Кю Гарденс	1,000
Петріна Роман, д-р	Бруклин	1,000
Підгородецький Петро	Нюбурґ	1,000
Плюта Петро	Рочестер	3,500
Прокопів Михайло	Ню Йорк	1,000
Руснак Мирон і Ірина	Рочестер	2,000
Сидорак Володимир і Зеновія	Ню Йорк	1,000
Скробач Іван	Олін	1,000
Стецьків Евген, д-р і Неоніля	Боффало	2,880
СУА — Відділ 64	Ню Йорк	1,100
Сурмач Мирон	Ню Йорк	1,125
СУСТА		1,755
Трохимчук Роман, д-р	Ню Йорк	3,000
Туранський Михайло	Ню Йорк	1,100
Українська Студентська Громада	Боффало	1,700
Українська Студентська Громада	Ню Йорк	1,616
Український Клюб	Пукіпсі	1,000
Укр.-Амер. Горожанський Клюб	Амстердам	2,000
Хемич Степан і Марія	Ню Йорк	1,000
„Червона Калина"	Рочестер	1,750
Шипилявий Степан і Катря	Боффало	1,000
Яремко Микола	Ню Йорк	3,000
Я. А.	Ню Йорк	1,600

ОГАЙО:

Беца Павло	Лорейн	1,000
Вілоус Тихон	Клівленд	1,000
Бойчук Зенон, д-р і Єлисавета	Клівленд	1,000
Василишин Ростислав, д-р	Росфорд	1,100
Дейчаківськнй М. д-р і Надя	Клівленд	2,050
Дзяд Пантелеймон, д-р	Толідо	2,200
Добчевський Ілярій, д-р і Анна	Янґставн	1,375
Кальмук Катерина	Клівленд	1,000
Колодій Мих., Катерина і Рузя	Клівленд	1,000
Кредитівка „Самопоміч"	Клівленд	1,050
Лагошняк Василь, інж.	Клівленд	3,100
Мартинюк Евген, д-р	Акрон	1,350
Міґайчук Ярослав, д-р і Надя	Клівленд	4,000
Музика Ярослав, д-р і Лярнса	Кентон	1,200
Панасюк Богдан, д-р	Кентон	1,000
Пішко Михайло	Акрон	1,000
Почтар Роман	Клівленд	2,000
Сагайдак Лев і Мира, д-р	Клівленд	1,010
Сілецький Юліян, д-р	Лорейн	2,000
Тарнавський Іван і Галина	Лейквуд	1,000
Український Народний Дім	Лорейн	5,000
Українець Микола	Акрон	1,100
УНСоюз — Відділ 364	Клівленд	1,000
Фаріон Дмитро, д-р д-р і Марія	Клівленд	2,000
Федорів Володимир	Лорейн	1,000
Чопко Богдан, інж. і Джін	Клівленд	2,000
Шкільник Володимир, д-р	Акрон	2,100
Школьник Олександра, д-р	Акрон	2,100
Шуя Володимир	Лорейн	1,000

ПЕНСИЛЬВЕНІЯ:

Біланюк Олекса, д-р інж.	Свартемор	1,000
Войтович Микола, д-р і Ляриса	Філядельфія	1,000
Воскобійник Олексій і Галина	Стейт Коледж	5,000
Воскобійник Іван	Філядельфія	1,000
Гула Микола	Філядельфія	1,200
Гумілович Семен	Піттсбурґ	1,000
Ґрамяк Дмитро	Філядельфія	1,000
Карбівник Роман	Філядельфія	1,000
Кий Василь	Честер	2,110
Мазепа Іларіон і Медуха Вол.	Філядельфія	1,100
Маруся̀к Осип і Марія	Філядельфія	1,100
Пастушек Иосиф	Честер	1,000
Рідна Школа	Філядельфія	1,000
Саляк Василь, д-р	Філядельфія	1,100
СУК „Провидіння", Гол. Уряд	Філядельфія	2,200
Т-во Українських Інженерів, Від.	Філядельфія	10,500
УРСоюз — Головний Уряд	Скрентон	1,325
Шиприкевич Володимир, інж.	Філядельфія	1,000

РОДЕ АЙЛЕНД:

Клюфас Еміль, д-р	Павтукет	1,125
Коропей Иосиф ,д-р і Ольга, д-р	Павтукет	1,100

ФЛОРИДА:

Личковський Юрій	Семінол	3,200

С. КАРОЛАЙНА:

Пшик Петро	Саммервілл	1,000

КАНАДА:

Волобаш Володимир і Христина	Торонто	1,000
Микитюк Дмитро	Вінніпеґ	1,000

ПАМ'ЯТНИК КОБЗАРЕВІ В АВСТРАЛІЇ

Канберра. — Крім збірки на встановлення пам'ятника геніяльному синові українського народу Тарасові Шевченкові у Англії, серед українців у Австралії теж продовжується збірка фондів на пам'ятник Кобзареві в столичному місті. Будова пам'ятника проєктується так, щоб він став також своєрідним музеєм або Центром Української культури.

Стахановець О. Стаханов повчає письменників в Україні

Київ. — „Батько" так зв. стахановського руху за Сталіна, Олексій Стаханов, гірник, який у Донбаській шахті виробляв з допомогою наперед підставлених фахівців і машин велетенські норми видобування вугілля, відвідав у м. Донецьку відділ Спілки Письменників УССР. Стаханов нарікав, що письменники не пишуть цікавих книжок про „робітничу клясу". „Літературна Україна" з 5 вересня навела такі його слова: „Прочитаєш нині якусь книжку про шахтарів, і сумно стає. Подумаєш: ну для чого насилувати твою фантазію?... Треба завжди бути вірним правді життя". Стаханов визнав, що бути письменником в УССР — нелегкий хліб: „Я давно вже дружу з вашим братом - письменником. Добре знаю його турботи й потреби. Важкий у вас хліб. Я це сам на собі пізнав, коли працював над своїми книжками". 70-літній Стаханов говорив також про „давню дружбу українських і російських шахтарів". О. Стаханов виробляв впродовж кількох місяців великі норми видобутку вугілля в 1935 році, після чого на шахтах попідіймали норми виробітку, що були потогонними — „стаханівськими", а його призначили директором.

„На слідах Григорія Сковороди"

У цьому році український народ у всьому світі відзначає 250-ліття з дня народження великого українського філософа Григорія С. Сковороди. З приводу цього ювілею в українській пресі у західньому світі, як також і в Україні появилося вже чимало статтей, дописів іт. п.

Відзначуючи цей великий ювілей нашого філософа, Осередок СУМА ім. Лесі Українки в Боффало, за згодою Головної Управи СУМА в Ню Йорку та заходами культурно - освіт. реф. 22-го Відділу ООЧСУ, пресо-інформативної реф. при О. СУМА, Виховної Ради цього ж Осередку в Боффало й при співпраці Пластової Станиці в Боффало, — зібрав і видав друком збірку матеріялів про Г. С. Сковороду, які були вже друковані різними авторами у різний час в укальманахах і т. д.

Книжка видана у Боффало в друкарні Павла Василишина, займає 130 сторінок друку, величиною 6½ - 9 ін. Зовнішній вигляд обкладинки — зеленкуватого кольору, з виложеним тризубом з ройових знамен, які примінених в різних сумівських укладах, — під заголовком: „На слідах Григорія Сковороди", яку виконано дбайливо й чепурно.

Книжка присвячена пам'яті: Олексієві Варавві - Воронінові (Ол. Кобець), Стефанії Мороз, Петрові Чуйкові — виховникам української молоді на оселі СУМА „Холодний Яр". Зібраний матеріял — призначений для української молоді і її виховників.

Зміст книжки складається з коло 40 різних статтей, віршів, байок, пісень з нотами, а з них найголовніші таких авторів: Дмитро Донцов — „Григорій Сковорода про національний провід", М. І. Ковалінський — опрацював д-р Юрій Русов — „Григорій С. Сковорода", проф. Володимир Шаян — „Лицар Духа", П. Мозолюк — „Релігійна проблематика Сковороди" В. Шевчука, Марія Шерер — „Г. Сковорода - філософ і письменник, проф. П. Чуйко — „Великий український філософ", проф. Олексій Воронін — „Григорій Савич Сковорода" (гутірка для молоді), П. Трач — „Г. С. Сковорода", І. С. — „Славний Український філософ — Григорій Скаворода", д-р Л. Жабко - Потапович — „Неспіймaний Сковорода", М. Слобожанин — „Харкову минуло триста років" (уривок), Григорій Сковорода — „Харківські байки", в яких знаходимо такі назви: „Собаки", „Ворона і чиж", „Старий й молодий жайворонок", „Одяг і розум", Чиж і щиголь", „Коліщата дзигарські", „Орел і сорока", „Голова і тулуб", „Мурашка і свиня", „Дві курки", „Вітер і філософ", „Брусок і ніж", „Орел і черепаха", „Сова і дрозд", „Змія і буфон", „Жаби", „Верблюд і олень", „Зозуля і дрозд", „Гній і Алмаз", „Пес і вовк", „Лев і мавпа", „Щука і рак" та багато інших.

Є кілька пісень з нотами на слова і мелодії Г. Сковороди, а саме: „Ой ти пташко жовтобока", „Ах, ушли мої літа", „Всякому городу нрав і права", „Стоїть явір над горою" і ін.

Знаходимо тут кілька знімок філософа Г. Сковороди в молодому і старшому віці. Символ з рукопису Сковороди „Алфавіт мира", філософ і поет Гр. Сковорода, — малюнок Віталія Губенка, Покровський монастир, обкладинка з Харківських байок, Джерело - криниця „Холодна сковородинська" в Бабаях.

Зібрані матеріяли про філософа Г. С. Сковороду в книжці, про яку тут мова, це велика праця тих людей, що зуміли зібрати цей дорогоцінний матеріял з різних газет всіх згадуваних тут авторів, то у формі книжки дали до рук не тільки молоді і її виховникам, але також і всім тим, хто цікавиться нашим філософом. Книжку цю можна набути в Головній Управі СУМА в Ню Йорку, або в Осередку СУМА в Боффало.

Є в цій збірці деякі недотягнення, бо видана вона офсетом. Не подано, який наклад цієї документальної збірки, як також немає згадки, хто оформив обкладинку.

Не зважаючи на ці чи інших недотягнення, радимо всім любителям українського слова, придбати собі цей збірник матеріялів про філософа Г. С. Сковороду до своєї домашньої бібліотеки.

Мик. П-ас

У родинному селі Т. Шевченка встановили пам'ятник колгоспові

Київ. — У селі Моринцях Черкаського району, родинному селі Тараса Шевченка, під звуки оркестри районового характеру відкрили пам'ятник... колгоспові. На відкритті оркестра грала тільки „Гимн СССР". На мітингу промовці хвалилися тим, що вони відзначають зим пам'ятником 50-ліття створення колгоспу в селі Моринцях. Пам'ятник — це велика кам'яна брила у формі прапора, встановлена на штучно насипаній високій горі, на тій брилі поставлено барельєф Тараса Шевченка, а нижче такий напис: „У 1922 році в с. Моринцях були створені сільськогосподарчі артілі „Колос", „Користь". „Воля" „Серп", імені Шевченка, „Дружба", „Надія", „Боротьба", „Зерно", „Труд", які нині об'єднані в колгосп „Батьківщина Шевченка".

Село Моринці й колгосп під назвою „Батьківщина Шевченка" є об'єктами оглядів деяких закордонних туристів і груп. Майже всі будинки там нові, вулиці розплановані, є Палац культури, дві бібліотеки, універсальні магазини, готель, кафе, кінотеатр тощо. „Радянська Україна" з 8 жовтня повідомила, що недавно „понад 500 сімей справили новосілля в добротних житлових будинках". Після мітингу біля пам'ятника колгоспові на батьківщині Кобзаря, який все життя боровся проти кріпаччини, відбувся концерт, а „великій групі колгоспників було вручено почесні грамоти"...

Студенти відвертаються від МекҐоверна, обвинувачують його у зміні позицій

Ню Йорк. — Представники „Ню Йорк Таймсу" відвідали студентські містечка й провели опитування серед студентів у багатьох коледжах та університетах у трьох стейтах — Ню Йорк, Ню Джерзі та в Коннектикат. Опитування виявили, що студенти в своїй масі дедалі, то більше розчаровуються в демократичному кандидатові на президента сен. Джорджеві МекҐовернові. Головні причини того розчарування й відходу студентів та політичної апатії серед них: сенатор МекҐоверн сам покликав і сам відкинув кандидата на свого віце-президента сенатора Томаса Іґелтона, сен. МекҐоверн у деяких принципових питаннях завернув дуже до центру та знаходить спільну мову з професійними політиками, які не подобаються студентам. Звичайно, не всі студенти в названих 3-ох стейтах були від самого початку виборчої кампанії за МекҐоверна, але й ті, що були, відвертаються від нього. Нині в студентських містечках не помітно великого руху в політичному розумінні, далеко не всі студенти зареєструвалися, щоб брати участь у виборах у листопаді. Представники табору МекҐоверна стурбовані байдужістю й апатією серед студентів, на яких вони дуже рахували. Тому вони розсилають і розповсюджують тепер по „кемпусах" десятки тисяч листівок-слоганів „Чого ви очікуєте?" Деякі студенти почали вважати, що сен. МекҐоверн взагалі кепський політик, інші обвинувачують його у відході від раніше висуваних гасел і принципів. Частина студентів все таки буде голосувати за нього, хоча багато з них пригнічені висідами опитувань прилюдної опінії, що їх роблять дослідні інститути Ґеллупа, Гарриса та ін.

Ювілей тихої конструктивної праці

(Перед святом 20-річчя 33-го Відділу СУА у Клівленді Огайо).

Здається тільки вчора пані: Михайлина Ставнича, Ірина Салук, Іванна Яремко, Осипа Олінкевич, Стефа Городиська, Орися Савчак, Павлина Мазур та інші організували 33-ий Відділ Союзу Українок Америки, ім. Лесі Українки, у Клівленді, Огайо — а тут уже незабаром два десятки років сповняться. Засвідчують цей факт і числа дотеперішні голови Відділу: Михайлина Ставнича, Евгенія Дубас, Юлія Тарнавська, Ярослава Данилевич, Ірина Кашубинська, Степанія Городиська, Емілія Воляник, Марія Янів, Іванна Яремко, й Ольга Городиська — з яких О. Городиська, М. Ставнича Ч. Тарнавська й М. Янів головували більше ніж раз — як теж, передусім, історія виконаної праці Відділу - Ювілята.

З видних для загалу етапів цієї праці слід вирізнити створення при Відділі першого в Америці дитячого садочка (який „дас ректура") школі українознавства 1954 року. Признання всесвітнього українства, засвідчене здвигненням в Городах Національних Культур, у Клівленді - Огайо, пам'ятника патронці Відділу — Лесі Українці, який побудовано під проводом 33-го й 30- Відділів СУА 1961-го року. В 1967 р. уфундовано одну з кляс школи (гай-скулу) ім. св. Йосафата в Пармі, Огайо. Того ж самого року, при співпраці інших Відділів, як вдячний акт за звільнення Митрополита Йосифа Сліпого зі заслання, уфундовано вітраж св. Ольги в новозбудованій тоді церкві св. Андрея при Герц Ровд у Пармі.

Та ці видні познаки були тільки частинкою невидної для загального українського світу, а проте пекучо - потрібної цілющої харитативної праці 33-го Відділу.

Обороти Відділу були — важко повірити, хоч легко ствердити — понад 70 тисяч долярів!... Вислано понад 3 тисячі пакунків. На вдержання садка й школи в Німеччині й Бельгії видатковано понад 15 тисяч долярів. Пакунки й гроші 33-го Відділу йшли і йдуть в Україну, до Польщі, Бразилії, Німеччини й Югославії. Несеться допомога хворим і одній бабусі. Тепер Відділ удержує три дівчинки в Колеґії св. Ольги в Бразилії і одну в Польщі, та допомагає вивести в священики одного хлопця. З допомоги Відділу користаються дві жінки в Україні, як рівно ж йде допомога — членкам і не-членкам — на терені великого Клівленду. З дотації 33-го Відділу користали НТШ, Фонд Катедри Українознавства, українські школи, Фонд Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні й інші. 1970-го року переведено збірку на фонд „Церква в потребі".

33-ий Відділ СУА тільки муравлиною працею цих 70 тисяч долярів здобув прибутками зі скромних імпрез Відділу, як базар (під Різдво) Різдвяна Зустріч, Свято Матері та з принагідного продажу печива. І все це „крутиться" в колі несповна сотні членок Відділу.

Образ життя і праці Відділу був би не повний якби не згадати про його вклад в ділянках збереження традицій, виховання, духової культури і пропаґанди українського імени.

Відділ започаткував баль ґрадуанток, вишивані вечерниці, рік-річно влаштовує дитячий баль та різдвяний базар і бере участь у річних „ярмарках національностей". Він влаштовував велику кількість виставок народного мистецтва, має теж власну габльотку з народним мистецтвом, з якої не раз користають інші. Влаштовував малярські виставки, як теж конкурс великодніх пасок і бабок. Є членом місцевих Українських Злучених Організацій та Конгресового Комітету, активно підтримуючи імпрези інших організацій.

Імпрези Відділу з уваги на смак в організації і в дарах Божих, втішаються симпатіями в громаді, проте українці великого Клівленду повинні раз цілою своєю масою з'явитися на імпрезі свого славного 33-го Відділу СУА, доказуючи, що вони оцінюють тиху муравлину працю його членок для добра вужчої і ширшої нашої спільноти, та її забутих, немічних і обездолених людей.

Така нагода трапляється в неділю 22-го жовтня ц. р., коли 33-ий Відділ, о год 4-ій по полудні, влаштовує в авдиторії св. Йосафата, 5720 Стейт Ровд, у Пармі - Огайо. Ювілей 20-річчя свого життя і безкорисної для себе, а як же корисної для ближнього праці.

О. Гайський

У Ню Йорку відбудеться симпозіюм ТУІА на тему „Проблеми транспортації"

(Закінчення з 1-ої стор.)

рикевич — студіював в Пенсильвенійському і Корнельському Університетах, де отримав бакалавра і маґістра з наук структуральної інженерії. Останніх 10 років працює в фірмах літакобудування в Вертол-Бонінґ Ко. і в Ґрумен Корп. Він закінчив також дворічну професійну програму в Ґрумана, призначену для поглиблення знання технічних наук. Проф. д-р Богдан Гнатюк — закінчив інженерні студії в Політехніці Данциґу, де одержав степені дипльомованого інженера і доктора інженерних наук. Викладав на політехніках в Німеччині, Австрії, а в ЗСА в Норте Дейм, Вест Вірджінія Юніверсіті, а зараз є професором в Дрексел Інститут ов Технолоджі. Д-р Гнатюк є консультантом для багатьох фірм літакобудування. Він має ряд наукових праць і отримав багато нагород за свої наукові праці. Належить до багатьох наукових і професійних товариств, як також є активний в українському громадському житті.

У летунській катастрофі під Москвою згинуло 176 осіб

Москва. — В суботу 14 ц м. о год. 9.50 вечора, совєтський пасажирський літак, який летів з Парижу почерез Ленінград до Москви, типу „Ільюшін 62". приземлюючись серед мряки й дощу, вдарив раптово об землю і розлетівся на кусні, при чому згинули всі, що в ньому були. Совєтські власті спершу затаїли ту катастрофу і тільки після її оприлюднення за кордоном подали коротку вістку, промовчавши тип літака і число жертв. Але за зібраними з різних джерел інформаціями закордонні кореспонденти в Москві ствердили, що на тому літаку було 166 пасажирів і 10 членів залоги, себто максимальне число, що його міг брати літак. Хоч літак летів з Парижа, проте всі французи, за вийнятком одного, які були в ньому, висіли в Ленінграді. Між жертвами були 38 чілійців ,8 перуанців, один англієць, один француз, інші ще не відомі, але між жертвами не було американців. При цій нагоді газети стверджують, що після зудару японського пасажирського й американського військового літака над Японією в липні минулого року, коли то згинули 162 особи, ця остання катастрофа біля села Чорная Грязь, за несповна три милі на північ від летовища Шереметєво під Москвою, була найважчою летунською катастрофою у новітніх часах.

НА ФІЛІППІНАХ АРЕШТУВАЛИ двох американських священиків, 35-річного Джона Петерсона, якому закинули, що він підбурює людей своїми радіопередачами, і 43-річного Труна Гікса, якому закинули, що він висилає радіопередачі без офіційного дозволу. На Філіппінах існує воєнний стан.

СТЕФАНІЯ ВОВЧАК І ВОЛОДИМИР СОХАН ОБРАНІ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТІВ КОНҐРЕСУ БРАТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НЮ ДЖЕРЗІ

(Закінчення з 1-ої стор.)

хали доповідей: про забезпечення Фреда Аффлека з видавництва Пікторіял, про будучність братського руху президента Крайового Братського Конґресу Кенна Северуда, про опіку над старшими членами представника Лицарів Колюмба Реймонда О'Браєна та інформаційної доповіді про працю Департаменту забезпечення Стейту Ню Джерзі його комішенера Ричарда МекДонафа.

В діловій частині нарад уступаюча Екзекутива склала звіти з минулорічної діяльности, в тому теж звіт референта братського тижня і зв'язків Йосипа Лисогора, головного предсідника УНСоюзу. Опісля вислухано звіту резолюційної комісії, що її очолював Володимир Сохан, заступник гол. предсідника УНСоюзу, та звіту номінаційної комісії, на пропозицію якої обрано екзекутиву Конґресу Братських Організацій Стейту Ню Джерзі у такому складі: Генрі Шілке з Допомогового Союзу Лютеранів — президент, Стефанія Вовчак з „Провидіння" — перший віце-президент, Володимир Сохан з Українського Народного Союзу — другий віце-президент, Леопольд Маліновскі з Польського Народного Союзу — секретар і касир та вісім членів Екзекутиви. Пополуднева сесія Конґресу відбувалася в часі бенкету, на якому було приявних 80 осіб. В цій 39-ій річній нараді Конґресу Братських Організацій Ню Джерзі взяли участь, як представники УНСоюзу, головний предсідник Йосип Лисогір, заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний касир мґр Уляна Дячук, голова Окружного Комітету Відділів УНС в Нюарку Юліян Баранюк, панелістка Анна Дидик і службовик фінансового відділу Головної Канцелярії Олесь Благітка. СУК „Провидіння" репрезентували на Конґресу фінансовий секретар інж. Роман Кравців і головний радний мґр Адам Гординський. Головна касирка „Провидіння" Стефанія Вовчак, яку обрано першим віце-президентом Конґресу, не могла прибути на наради внаслідок несподіваного занедужання її мужа.

В Торонті відбулася конференція Українського Націоналістичного Руху

(Закінчення з 1-ої стор.)

ці на відтинку ідеологічно-світоглядовому. Як події в Україні, так і потреби молоді, вихованої поза Україною, вказують на великий зріст зацікавлення духовим доробком української націоналістичної думки. Заплянowано опублікувати необхідні матеріяли з тої ділянки.

Ситуація на внутрішньо-політичному відтинку, як і в нутрі УНРади, так і поза нею носить познаки дальшого погіршення. Становище ПУН в цих справах не знаходить зрозуміння, як т. зв. „більшости" УНРади, так і т. зв. „опозиції". Тому ПУН займатиметься справами міжнародної політичної акції, спрямованої на оборону переслідуваних в Україні. Разом із системою ІСНО ПУН-ОУН роблять заходи для оформлення міжнародної організації, яка прямуватиме до використання всіх існуючих можливостей для закріплення прав української людини на її території .

Конференція присвятила багато уваги справі праці розбудови діяльности Координаційної Ради ІСНО. Рішено створити Діловий Осередок ІСНО з осідком у Торонті. Для цього осередку схвалено річний бюджет. Головою КР ІСНО вибрано д-ра Дениса Квітковського з Дітройту. В часі Конференції УНРуху створено підготовчий комітет для оформлення Світового Центру молодечих організацій УНРуху.

Винесено постанови в справі шукання співпраці з тими чинниками українського життя, які змагаються за збереження національної субстанції української діяспори та працюють для посилення визвольної боротьби українського народу в Україні — подає Президія Конференції.

Кардинал Кроль і 150.000 осіб взяли участь у Богослужбі в Освєнцімі

Варшава. — На терені, що його займав під час останньої світової війни один з найбільш страхітливих нацистських концентраційних таборів, в Освєнцімі, відбулася в неділю 15 жовтня ц. р. релігійно-національна маніфестація. Богослужбу за загинулих там кругло 5 мільйонів в'язнів різних національностей відправив кардинал Джон (Ян) Кроль з Філядельфії польською мовою, в асисті 4-ох кардиналів, між ними польського примаса Стефана Вишинського, і кількадесяти єпископів. У виголошених промовах особливо прославлювали духовника Максиміліяна Кольбе, монаха Чину Францісканів, який у липні 1941 року зголосився заступити іншого в'язня Францішка Ґайовнічека, призначеного на смерть в газовій камері. Отець Кольбе заявив, що він самітній, а Ґайовнічек має дружину і двоє дітей. Вийшовши на волю — Ґайовнічек віднайшов свою дружину, але його обидва сини згинули від артилерійської гранати саме в тому дні, як закінчилася друга світова війна. Він був приявний на тій маніфестації між прочанами і дякував за врятування йому життя. Кардинал Вишинський вказував на Освєнцім як на наявний найкращий доказ, що людська ненависть, зло і злоба проминають, а перемагає мудрість Господня. 150,000 осіб взяли участь у тій маніфестації, прибувши туди з цілої Польщі автобусами, автами, возами і пішком. Кардинал Кроль залишився ще в Польщі, щоб відвідати родину своїх батьків у селі Сєкерчина у Татрах Він об'їздив різні польські міста і взяв участь у посвяченні деяких нових польських церков.

Ізраїль перевів новий налет проти осель арабських партизанів

Єрусалим. — Десятки ізраїльських літаків бомбардували в минулу неділю 15-го жовтня ц. р. села в прикордонній смузі Сирії і Ливану, в яких приміщувалися члени арабської партизансько-дерористичної організації Аль Фатах, маючи там свої склади і вишкільні майдани. Загалом збомбардовано 5 таких місцевостей, одну з них над морем, де партизани мали неначе свою морську базу. Наїзд не був спровокований будь-якою дією з боку партизанів. Ствердила це сама Ґолда Меїр, ізраїльський прем'єр, і колишній шеф ізраїльської військової розвідки генерал Хаїм Герцоґ, який тепер є коментатором військових подій в ізраїльській радіостанції. Вони заявили, що Ізраїль змінив свою політику: замість чекати, поки арабські партизансько-терористичні організації першими вдарять по Ізраїлеві — ізраїльці виконують воєнні дії проти них, щоб послаблювати силу і бойову здатність партизанів. Які були жертви в отому недільному налеті — не сказано. Попередній ізраїльський наскок проти Ливану і Сирії з приводу палестинських партизанських організацій відбувся 16 вересня ц. р.

ВМУРОВАНО НАРІЖНИЙ КАМІНЬ У ХРАМ СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ В ЧИКАҐО

(Закінчення з 1-ої стор.)

жіночих і господарсько-фінансових організацій та організацій молоді .Разом було заступлено 28 організацій, крім парафіяльних.

Під час бенкету промовляли всі три отці душпастирі (о. П. Джулинський, о. М. Бутринський і о. І. Кротець), від гостей промовляли протопресвітер о. П. Білецький, вручивши від православного собору 500 дол. на будівельний Фонд, та від Укр. Федеральної Кооперативи „Самопоміч" її екзекутивний директор Омелян Плешкевич. Від парафіяльної Ради промовляв головний секретар д-р Андрій Гаєцький і фінансовий референт Михайло Трощук. З дарування під час врочистого вмурування наріжного каменя вплинуло на будівельний Фонд 15,652 дол., хоч не було в пляні переводити збірки під час гостини ,то проте, учасники склали ще додатково готівкою крім деклярацій коло 7,000 дол. В загальному зібрано на будову храму вже до 800.000 дол. Молитвою „Достойно єсть" закінчено святкову гостину.

Пам'яті Ігоря Зайферта

3-го жовтня в Детройті після хвороби серця помер відомий серед української еміграції співак-тенор Ігор Зайферт.

Народився він 7-го грудня 1909 року на Україні. Батько його з походження німець (за часнів беріївщини був заарештований і зник), мати — українка, і це він зберіг у своєму серці на все життя.

Перед війною Ігор Зайферт мешкав у Харкові на Холодній горі і закінчив консерваторію в клясі співу у проф. М. Михайлова. Далі продовжував удосконалюватися в оперовій студії при консерваторії.

З приходом до Харкова німців вступає до оперового театру, але в скорому часі разом з Борисом Гмирею і Германом Жуковським (диригентом) переїздить до Полтави до зорганізованого в тому часі там оперового театру, де посідав провідне становище. Разом з театром був евакуйований на захід.

Після війни в Мюнхені вступив Ігор Зайферт до Українського Оперового театру, що його зорганізував св. п. Пюрко. Коли цей театр припинив своє існування, переходить до капелі бандуристів ім Т. Шевченка і разом з нею переїздить до Америки. В цій капелі виступає як визначний соліст.

В глибокій скорботі схиляю свою голову, мій дорогий приятелю і колеґо. Нехай, замість холодногорської, американська земля буде тобі пером.

О.т. Неділько

Совєтський міністер торгівлі Патолічев у Вашинґтоні

Вашинґтон. — Совєтський міністер зовнішньої торгівлі Ніколай Патолічев прибув до ЗСА й залишиться тут на довший час для переговорів про збільшення торгівлі між СССР і ЗСА. Крім нього, з Москви ще раніше прибула велика делеґація експертів у справах торгівлі, які беруть участь у американсько-совєтських переговорах, скерованих на заключення торговельної далекосяжної умови. СССР вже закупив у ЗСА багато зерна по дуже вигідній для Москви ціні. Переговори в справі розширення торгівлі тривають два тижні і, як повідомив секретар торгівлі Пітер Пітерсон, підійшли до тієї межі, коли на них стала потрібною присутність совєтського міністра торгівлі. У Вашинґтоні вважають, що приїзд Патолічева означає швидке підписання торговельного договору та інших договорів між СССР і ЗСА. Під іншими договорами розуміють різні справи: розширення кредитів для Совєтського Союзу збоку ЗСА, надання для СССР різних полегш митного характеру, домовлення про розв'язку суперечок торговельного характеру, домовлення у справі оплат за патенти на нові винаходи тощо. Крім того, обидві сторони далі обговорюють питання повернення совєтського боргу Америці „ленд-ліз" — за військову й господарську велетенську допомогу ЗСА для Совєтського Союзу в часі другої світової війни, коли обидві країни були союзниками для перемоги над гітлерівською Німеччиною. СССР все ще відкладає виплати тих боргів, виторговуючи в ЗСА їх зменшення: на мільярди долярів боргу Москва запропонувала повернути 500 мільйонів долярів.

Колишній член південно-в'єтнамського уряду відкрив ресторан біля Сан Францисько

Сан Франсіско. — Колишній заступник прем'єра Південного В'єтнаму 55-річний д-р Нґуєн Тон Гоан живе з родиною з 1966 року в Америці. Перед тим він був на високих урядових посадах у Сайґоні, але його запідозріли у занадто великих політичних амбіціях і вислали з Південного В'єтнаму. Д-р Нґуєн Тон Гоан самовільно повернувся на батьківщину, та його знову вислали. Діти підростали і треба було десь поселитись на довший час, а може й назавжди. Родина поселилася в Америці, в Сан Франсіско, троє старших дітей почали ходити до коледжу, видатки зросли ще більше, а прибутків не було і „залізний запас" грошей закінчувався. Тоді д-р Нґуєн Тон Гоан купив невеликий ресторан у Маунтейн В'ю біля Сан Франсіско, в якому кухарем працює його дружина, а бартендером він сам. Така праця не надто приємна, але жити треба. Все таки д-р Нґуєн не втрачає надії і не раз каже своїм клієнтам, що він ще буде або прем'єр-міністром, або президентом у В'єтнамі

Дискримінація мужчини...

Гамбурґ, Н. И. — У цьому місті стався випадок дискримінації, цього разу не жінок, а мужчин. У ресторані „Гауз Вест" горілку подають жінкам і дівчатам від 18 років життя й вище. Коли ж туди зайшов 20-річний Тодд Стумпф і попрохав собі чарку, то йому відмовили, базуючись на статевій ознаці: коли б він був жінка, до дістав би випивку, але тому що мужчина — не дістане. Розлючений Тодд подав на власника ресторану до суду, обвинувативши його в статевій дискримінації. Стейтова Комісія громадянських прав викликала власника „Гавз Вест" і поцікавився, чому він має тенденцію дискримінувати мужчин? Ресторатор пояснив, що жінки від 18 літ і вище коли й вип'ють, то поводяться пристійно і, головне, не кричать та не б'ються, а мужчини від 18 літ і вище під впливом алкоголю починають кричати, сваритись, або й битись. За стейтовим законом, горілку можна продавати усім людям від 18 років життя, і тому стейтовий комишинер наказав „Гавз Вест" продавати алкоголь людям такого віку й вище „без дискримінації".

У КОРОЛІВСЬКИЙ МУЗЕЙ У ТОРОНТІ залізли злодії і викрали звідти чотири славні брильянти: „Надія", „Великий монгол", „Тіффані" та „Стюарт". Однак, злочинців чекало розчарування, бо виявилося що в музеї лежали підробки - копії, а не оригінали. Злодії насправді зможуть заробити яких 700 долярів за ті фальшивки, та їх буде важко продати, бо поліція взялася розшукувати злочинців.

Юліян Колесар

Духовна творчість як насушна потреба людини

Вислід або поняття „духовна творчість людини" охоплює всі області нашого внутрішнього, тобто духовного, душевного та інтелектуального життя.

Із раннього дитинства у кожного з нас проявляються признаки прихильности або незацікавлення, симпатії чи антипатії, любови або байдужости до когось чи до чогось.

Духовний рух — початок всієї дальшої активности, яка проявляється в нас зовнішньо-видимим або внутрішньо-інтимним способом, як: мораль, надія, сила надхнення та творіння, охота до праці, первинна фізична міць та все інше, що опирається на силі рівня духа кожної людини. Можна вірити, що духовні чинники істоти охоплюють далеко більше поле діяльности, ніж фізичні тому, що як тільки ми підупадемо духом, морально, елементарна фізична сила опадає на найнижчу точку, і навпаки — ніяке фізичне намагання людини не зможе механічно піднести її мораль та дух на творчий порив.

Духовна творчість в широких верствах народу проявляється й утримується без зупину від самих початків людського суспільства. Прояви такого творення знаходимо в найрізноманітніших видах матеріяльної та духовної культури з найдавніших часів у таких областях, як наприклад: мова, обряд та релігія, пісня, музика, танець, одяг, звичаї, вишивка, ткацтво, казка, малярство, скульптура, різьба, архітектура, кераміка тощо.

Способи творення знаходять дуже широкий вжиток при здійсненні та матеріялізації смаку народу. Дуже часті області буденного життя народу, де прикраса знаходить своє найвлучніше місце не як примха, не як жарт або щось другорядне за своїм значенням, але навпаки — як окрема і важлива потреба унапрямлювання внутрішньо - духового та зовнішньо - фізичного рівня. Можна сказати, що нема такої сторони в житті людини, де б вона не внесла свого почуття про гуманне та прекрасне в навколишньому оточенні, чи це торкається хати, знаряддя, посуди, одягу та власного вигляду — від юних літ до старости тяжіння людини, як видно, спрямоване все туди ж — до прекрасного. А це прекрасне — ідеал, до якого ми звернені не тільки як люди — вершина створіння, але і все живе, що творить природа: і рослина, і птиця, і звірина, і комаха. Це окремий закон, укладений природою, до якого схиляється все живе.

Яку велику вагу природа надала духові людини, видно і з того, що вже в первинному суспільстві знаходимо всі галузі творчої діяльности, рівень якости яких можна прирівнювати до творів талановитих майстрів сучасної доби.

В музейних установах великих культурних центрів зберігається тільки дуже незначна частина багатства прекрасного людського скарбу.

Найсильніші твори простого народу знаходяться далеко від дотику цивілізації — по селах вздовж і впоперек Европи, в лісах та печерах примітивних племен Африки, Азії та Австралії, по залишках осель американських індійців та заполярних народів.

Духовна творчість людини ніколи не була зумовлена рівнем цивілізації, навпаки, цивілізація немилосердно знищує на кожному кроці все, що дух народу творив віками! Поряд знаходимо факт духовного збіднння людини сьогодні, як в мільйонних містах в „добробуті" техніки та бляшаного комфорту стає духовним і фізичним виродком.

Духовні скарби народу слід глибоко поважати та плекати особливо в час суперцивілізованого суспільства тому, бо сучасний спосіб буденного життя систематично відвертає від людини все рідкісне, що нам дарувала Мати - природа.

Духовна творчість народу приховує в собі необмежені чари, які не можна виміряти ніякою вагою чи мірою, коли йдеться про такі завживані вислови, як: якість, ціна, кількість, затрачений час і матеріял та подібне. Так само, як не можна зловити дух людини і замкнути його в клітку, так же не можливо його міряти грішми.

Духовні скарби народу слід приймати щиро, з широким почуттям, збагачуватися красою, яка віками витончується з покоління в покоління. Любови до духовних здобутків не можна навчитися, до них треба прихилитися з цілою шириною свого духа, розуміти їх не механічно, шаблонно, із снобізму, модности, але через істинну потребу збагачення найцінніших ниток у собі, котрі з нас, звичайних людей, в силі створити достойну одиницю в сучасному світі, не загублену в бетоновій джунглі, але таку, котра ще знає і зможе надалі зрозуміти й любити гуманне в найширшому понятті цього слова. Так, між іншим, народна творчість — один із певних східців, по яких людина вийде на підвищення, щоб не стати рабом, але паном суворої цивілізації.

„Слово прочитане з нагоди відкриття виставки Юліяна Колесара „Народний орнамент у власному елементі та художній обробці мистця", яка відбулася у Філядельфії, у вересні 1972 р.

ОБИДВІ ЧАСТИНИ ПОДІЛЕНОЇ КОРЕЇ РІШИЛИ перевести в прикордонному місті Панмунджоні, у невтральній смузі, перші переговори про „різні проблеми", які близько стосуються обох держав. Між цими справами є навіть найголовніша проблема — можливості об'єднання поділеної Кореї. Покищо Північна Корея почала у своїй пресі й радіо знову лаятися проти президента вільної Південної Кореї Чунг Гі Парка, як проти „бандита" і „американського лакея".

У НЮ ЙОРКУ ДО ЮВЕЛІРНОГО МАГАЗИНУ на 5-й евню і 47-й вул. зайшли елеґантно зодягнені чоловік і жінка, до яких, як до клієнтів, підійшов власник магазину. Жінка ударила його по голові ручкою пістолі, а коли той опритомнів, то бандити наказали йому відімкнути сейф, забрали гроші й цінноші на 100 000 долярів, власника Шлекса замкнули в сейфі і пішли геть. Шлекс не задихнувся в металевому сейфі тільки тому, що саме надійшов інший співвласник магазину й звільнив його.

СКАРГА БЕЗПАРТІЙНОГО АВТОРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ний попит, наприклад у торонтських бібліотеках. Я маю багато похвальних листів від англомовних і українських читачів.

Ось мозаїка з листа, написаного відомим канадійським письменником, автором 8-ми романів світової слави і професора університету МекГілл у Монтреалі, МекЛеннані: „.... Говорячи насамперед про вашу повість, я думаю, що вона зворушлива й чудова. Не зважаючи на ввесь жах, який вона представляє, вона зовсім не пригнічує і має цікаво-наївну характерну рису абсолютної правдивости... Ваш опис сталінської колективізації незабутній... Але, повертаючися до вашої повісти: вона починається так природньо. Як Конрад, ви примушуєте читача бачити. І з перфектною натуральністю повість показує, як поступово й неминучо політикани опанували нарід... Я напишу моєму приятелеві, власникові в-ва МекКлелленд і Стюарт, щоб він опублікував Вашу книжку в серії „Нова Канадійська Бібліотека". Любовні сцени в книжці, щирі й глибоко зворушливі, є контрастом до теперішньої хвилі порнографії, що заливає англомовну літературу... Моє поздоровлення за вашу книжку".

Наклад книжки продано, крім 200 примірників, що я їх перебрав від видавця. Але я, звичайно, не дістав 3 мільйони долярів гонорару, як Светлана, бо писав про Україну, проти Москви (дуже непопулярна тема). Заплатив лише 3,000 дол. за переклад і ще щось там залишилося. Але я цим не переймаюся, образило мене тільки наставлення наших часописів до моїх зусиль у нашому спільному інтересі.

Ось ще характерний приклад з нашого середовища. Два власники однієї великої книгарні в Америці (імен не називаю) замовили у мене 50 примірників книжки „за готівку" з 50 відс. знижки (добра комерція!). Я погодився, щоб та книжка пішла між читачів. Проминули місяці, написав тим шановним книгарям уже три листи, але вони не відповідають.

Питав мене дехто на з'їзді: „Пишете щось новенького? Такі ваші книжки цікаві!" Щось невиразне відповів їм про надхнення. Бо якби сказав — ось тут якраз маю нову книжку продати вам, вони відразу переключилися б на абстрактну тему, як ті, що їм мій щирий приятель Іван Дурбак пропонував купити у нього якісь книжки.

Виглядає, що справді нема пророка в своєму царстві, особливо, коли той „пророк" безпартійний і не може з „етичних" міркувань розраховувати на підтримку бодай свого часопису.

По дорозі з Союзівки пригадав малюнок нашого вічно юного в мистецтві й гуморі ЕКО, на якому миші радяться, чисю книжкою в книгарні вони сьогодні повечеряють. Може навіть мосю у книгарні, що купує книжки „за готівку".

Від редакції: Публікації, що про них тут згадано, можна замовити на адресу: N. Prychodko, 117 Durie St., Toronto 159, Ont., Canada.

Підсумки 15-го Двомісячника книжки в Австралії

П'ятнадцятий Двомісячник української книжки та преси в Австралії, проголошений Українською Центральною Шкільною Радою і підтримааний СУОА, закінчився. Завдяки активній підтримці низки людей з добрим серцем і розумінням ваги нашого Рідного слова в цих обставинах та виходу з друку двох книжок в Австралії — чудового роману Бориса Антоненка - Давидовича „За ширмою" та „2-ий Здвиг українців Австралії", що його видало СУОА, рівень успіхів у розповсюдженні нашого друкованого слова майже такий, як і минулого року. Протягом липня - серпня розповсюджено або зібрано передплат чи закуплено книжок окремими людьми 2593 примірники на 6054 доляри.

З Громад та організацій найкращі показники має шкільництво, де зосереджені найактивніші люди. Шкільна мережа розповсюдила на 1072 дол., з чого у Вікторії розповсюджено на 742. Проте їх із зрозумілих причин випередили кольпортери, маючи показник — 1544 дол. На цей раз СУМ та Пласт на час звіту не дістали звідомлень від стейтів, проте СУМ має на 706 дол., Пласт на 233 доляри. Громади розповсюдили переважно книжку про „Здвиг" на 387 дол. (УГВ, УГ Квінсленду та Зах. Австралії).

Із згаданої загальної суми 6054 дол. на журнали та передплати припадає на 369 д. Серед найактивніших, хто розповсюджував або придбав книжок на 100 і більше долярів, здобулися 16 осіб або організацій.

Перше місце здобув кольпортер п. П. єСредюк, який реалізував 268 кн. на 822 д., а Тасманію рятував сам Гр. Комишан, бо Громада виявила повну байдужість до рідної книжки. Г. Комишан закупив видань на 49 долярів.

Підсумовуючи, треба сказати, що можна б зробити на багато більше, але половина шкіл та більшість Громад та організацій на заклики не відгукнулись. Вони забули, що спільнота доти буде свідомою й культурною, доки читатиме своє рідне слово, доки молодь йтиме вчитися до університетів та коледжів не забуваючи і про своє рідне. На жаль чимало є й таких, що здобувши тут освіту відцуралися і громад, і своїх Народних домів, і своєї рідної преси.

За проведення 15-го Двомісячника української преси і книжки в Австралії відповідав письменник і педагог Дмитро Чуб.

РАДІОПРОГРАМИ ПРО Г. СКОВОРОДУ

Вінніпеґ. — Управа катедри Пресв. Тройці в Саскатуні повідомила, що місійна радіопрограма УГПЦеркви в Канаді впродовж місяців — жовтня, листопада і грудня, передає серію програм, присвячених великому українському філософові-ідеалістові Григорієві Савичу Сковороді. Радіопрограма надається щонеділі від 7:30 до 8 г. вечора через радіостацію СіЕфКюСі. Українська радіопрограма надається на хвилях 600 кілогерців з катедри Пресв. Тройці, під наглядом о. прот. Григорія Удода.

„РАДІО СИТІ МЮЗІК ГОЛЛ" ВПЕРШЕ за 40 років існування припинив концертову програму через страйк членів великої симфонічної оркестри. Якщо страйк потриває довше, то він погано відіб'ється й на 100 балетницях та ін. мистецьких одиницях, які там постійно працюють. „Радіо Ситі Мюзік Голл" вміщає кругло 6 000 глядачів.

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 27 вересня 1972 р. упокоїлась в Бозі у Вільмінґтоні, Дел., на 55 році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

бл. п. МАРІЯ ТАНЧУК

Нар. 1917 р. в Джонстові, Па., довголітня членка 247-го Відд. УНСоюзу Бв-а св. І. Хрестителя у Вільмінґтоні, Дел., членка Сестрицтва св. Анни при Українській Православній Церкві св. ап. Петра і Павла й активна в парафіяльному житті.

Похорон відбувся 30-го вересня 1972 р. на Українському Православному Цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Глибокому смутку:

чоловік — АДОЛЬФ
син — БОГДАН
брат — МИРОСЛАВ ГЕЦ
та ближча і дальша Рідня

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність дня 13-го вересня 1972 року наш Дорогий і Невіджалуваний МУЖ, СИН, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п. Д-р ВОЛОДИМИР ЧАВС

кол. адвокат у Львові, а востаннє заступник директора Бібліотеки Детройтського Університету.

У тяжких хвилинах нашого горя зазнали ми багато виявів прихильности й доброго серця, що за них хочемо скласти усім, що жертвували нам цей неоцінений скарб, наше сердечне Спасибіг.

Цією дорогою СКЛАДАЄМО НАШУ ЩИРУ ПОДЯКУ: Впр. о. Радн. І. Прокоповичеві, Впр. о. Монс. М. Бохневичеві, Впр. о. Протоєр. Ю. Боднарові, Зверхникові Покійного Впр. о. Р. Дж. Керисові, ЧІС, Впр. о. С. Фединякові, ЧСВВ за відправу Панахид і похоронних обрядів; о. о. Ю. Жиданові, ЧСВВ, Н. Дубицькому та Митр. Протоєр. М. Литваківському за відправу Панахид. Зокрема Впр. о. І. Прокоповичеві за зворушливу прощальну промову та Впр. о. М. Бохневичеві за заспокійливу проповідь — у церкві, а Впр. о. Ю. Боднарові за сердечне слово на поминках. Керівництву Детройтського Університету за уладження Помильного Богослуження по Покійнім, а Професорам і Студентам за участь у цьому Богослуженні.

Проф. д-рові О. Марітчакові, що із співчуттям прощав Покійного над могилою від Товариства Українських Правників у Ню Йорку та його Детройтського Відділу. Панству Фединським, приятелям Покійного, яким і віддаль не перешкодила віддати Йому останню прислугу. Зокрема проф. д-рові Ю. Фединському за його овіяне духом приязни слово про нашого Дорогого Влодка під час поминок. П. Маркові Нуарові за відвідування Хворого в шпиталі та за слово від студентів та працівників Бібліотеки Детройтського Університету на поминках. Д-рові Л. Обушкевичеві за відвідування та піддержку Хворого в шпиталі.

Родинам Панства Гупалівських, Галевичів і Лівшів, що в найтяжчих хвилинах приходили нам з поміччю, порадою та потіхою, не жаліли часу ні труду та цим засвідчили нам свою правдиву приязнь і відданість.

Приятелям, Знайомим і всім Присутнім на Панахидах і похоронах. Жертводавцям на Служби Божі, наукові й добродійні цілі. Особам і установам за квіти, що ними замаїли останню дорогу Покійного. Усім, що склали усні, письмові й телеграфічні вислови співчуття. П-ні Градовській за зразкове переведення похоронів. Усім Тим, що в хвилинах нашого горя несли нам поміч і потіху, а ми призабули їх згадати.

Хай Всевишній нагородить Вас своїми ласками.

Опечалені:

НАДЯ — дружина
і РОДИНА

✝

Зі сумом повідомляємо Родину і Знайомих, що в п'ятницю, 13-го жовтня 1972 р., по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, упокоїлася в Бозі наша Дорога СЕСТРА і ТЕТА

бл. п. КАТЕРИНА ВОРОБЕЦЬ

Тлінні Останки спочивають в похоронному заведенні Walch & La Bella при 87-ій вул. і Jamaica Avenue, Woodlawn, N.Y.

ПАРАСТАСИ будуть відправлені в суботу і неділю, 14-го і 15-го жовтня, о год. 8-ій веч. в тім же похоронному заведенні.

В понеділок, 16-го жовтня 1972 р. о год. 9-ій ранку буде відправлена СВЯТА ЛІТУРГІЯ в парафіяльній Церкві Покрова Божої Матері в Озон Парку, Н. Й., а опісля ПОХОРОН на цвинтарі Кальварія.

В глибокому смутку і про молитви просять:

сестра — МАРІЯ МАЛЕТИЧ
сестрінки: АННА ПРОЦЬ з мужем і дітьми
НАТАЛІЯ ФЕРНАНДЕЗ з мужем і дітьми
ВАСИЛЬ МАЛЕТИЧ з родиною
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

✝

З України надійшла сумна вістка, що 21-го вересня 1972 р. помер на 61-му році життя

сл. п. ПЕТРО КВАРЦЕНЮК

Покійний був родом із села Марково, кол. Підгаєцького повіту. У 1940 році вивезений разом з родиною на Сибір. У 1942 році помирають у концтаборі на Сибіру його батьки сл. п. Ганна і Федір Кварценюк, де і похоронені. Покійний Петро разом з дружиною пробули на Сибіру повних 17 років. У 1957 році були реабілітовані і повернулись у рідне село. Але здоров'я залишилось на Сибірі.

Його молодший брат сл. п. Григорій Кварценюк був по-звірськи замордований польською підпільною організацією так зв. „А.К." у грудні 1943 р. на 20 році його молодого життя.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

ГР. МАРКОВСЬКИЙ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього БРАТА, ШВАҐРА, ВУЙКА і СТРИЙКА

бл. п. Ред. ВОЛОДИМИРА СТАХОВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в неділю, 5-го листопада 1972 року

о год. 8-ій рано
в Українській Католицькій Церкві
верх. ап. ПЕТРА і ПАВЛА в КЛИВЛЕНДІ, Огайо

Сестра ІРИНА ІВАНИШИН з Родиною
Брати: ЄВГЕН з Родиною
ІГОР з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу

о. МИХАЙЛА КРАВЧУКА

складаємо 25.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства.

Я. і Я. БУКАЧЕВСЬКІ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність, після короткої та важкої недуги, дня 15-го серпня 1972 р. наш Незабутній та Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ВУЙКО, ШВАҐЕР

сл. п. ІВАН КНИШ

Оцим складаємо найщирішу подяку Впр. Отцю Ігуменові Д-рові В. Гавлічеві ЧСВВ, пароxові св. Юра в Ню Йорку, Н. Й. і Впр. Отцю Ю. Менцінському за відправлення похоронних обрядів в похоронному заведенні П. Яреми. Дякуємо Впр. Отцю Л. Лавринюкові, ЧСВВ за відправлення Служби Божої, та зворушливі слова над домовиною. Наша щира подяка Впр. Отцю М. Струцьові ЧСВВ, за супровід Померлого в Його останню дорогу на Український Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо за зворушливий спів хору Думка та хору ім. Митр. А. Шептицького під час Панахиди під проводом проф. Ничая та п. Е. Камінського — голови Думки.

Наша незабутня вдячність дир. Я. Пастушенкові, голові СУКіП, за його зворушливе та добре слово над домовиною та під час поминальної трапези.

Невимовну вдячність складаємо п. І. Кефорові за його проникливі змістом та глибоко зворушливі слова над домовиною, над могилою на цвинтарі та на поминальній тризні.

Від серця вдячність п. Г. Яремчукові за змістовні слова та підкреслення щирости Покійного.

Сердечна подяка д-рові Р. Олесницькому за теплі та змістовні слова-спомини над домовиною Покійного Мужа.

Наша щира вдячність ред. І. Кедринові за прощальні слова від Видавництва „Свобода".

Щиро дякуємо ред. П. Сагайдачному за прощальні слова на цвинтарі.

Також щиро дякуємо п. М. Тихлівцеві за прощальні слова від громади в Норвіч, Конн.

Наша невимовна вдячність п. Наді Пастушенко і п. Олі Сливка, які зайнялися приготовленням трапези з рамені СУКіП.

Дякуємо всім тим, які згадали добрим словом Покійного під час поминальної трапези.

Всім Організаціям та Особам, що прислали квіти на домовину Покійного, що зложили жертви на Служби Божі, наша невимовна вдячність.

Панам Я. Щербанюкові, М. Богданові та Р. Данилюкові за переведення збірки на Фонд Верховного Архиєпископа наша щиросердечна вдячність.

Від щирого серця дякуємо всім Тим, які зложили свої датки на Фонд Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, якого Покійний був звеличником, на ФКУ та Фонд Пластових Видань.

Дякуємо за вислови співчуття, особисто, телеграмами, листовно.

Дякуємо за участь у Панахидах, Службі Божій та похоронах.

Дякуємо похоронному заведенню П. Яреми за взірцеве переведення похорону.

Якщо ми когось опустили просимо вибачення.

Дружина МИХАЙЛИНА з ДІТЬМИ

Ню Йорк, 10-го жовтня 1972 р.

Віра Ке — в Ню Йорку

Хто читає канадійський тижневик „Новий Шлях", а зокрема жіночі його читачки — напевно не оминає завжди цікавої повної життя та актуальних проблем сторінки, що її вже довгий час веде Віра Ке.

Читаючи її темпераментні й дотепні статті чи відповіді на листи — ми в уяві створили собі образ нашої журналістики, який відповідав правді. На останньому з'їзді українських журналістів Америки й Канади що відбувався на „Союзівці", ми зустріли повну енергії і успіхів Віру Ке — достоменно такою як і її писання. Чи жива реакція на думки доповідачів, чи тепле відношення до інших товаришок пера, чи вкінці її спонтанне заініціювання прощальної пісні на честь директора „Союзівки" — Володимира Кваса (яку підхопила ціла заля!) — це була Віра Ке, така яку ми уявляли і яку ми знаходимо кожного тижня на „її" сторінці „Нового Шляху".

Тож з великою радістю ми прийняли вістку, що Віра Ке, яка стала популярною в українській громаді не лише з преси, але в останньому часі із численних авторських вечорів на заході Канади й Америки — прибуде вкінці й на східнє побережжя, до хородного, вибагливого та вимагаючого Ню Йорку.

Спонукало її до цього: сердечне запрошення завжди гостинної та повної ініціятиви п-і Ольги Соневицької, товаришки пера й подана нею ціль вечора — допомога у сплаченні Пластового Дому.

Вечір - зустріч із Вірою Ке запляноваций на суботу 28-го жовтня ц. р. в Українському Інституті Америки на 72-ій вулиці. Його організаторка п-і Соневицька подбала не лише про таку атракцію як зустріч української публіки Ню Йорку із Вірою Ке, але це й про якнайкраще мистецьке товариство для неї. Знаємо про це, що виступить пані Любов Коленська що гратиме піяністка Ірка Пелех — точну програму перечитаємо в найближчих днях на сторінках „Свободи".

Усе ж осередком імпрези буде гостя з Торонта й ми вже сьогодні раді, що знову будемо мати нагоду слухати її повних гумору, але не злоби, сантименту але не плаксивости спостережень думок.

О. К.

Стипендія Метрополітального Відділу Н. Й. ТУІА

Дня 9-го червня ц. р. на засіданні Управи Нюйоркського Метрополітального Відділу Товариства Українських Інженерів Америки на пропозицію голови Відділу інж. К. Церкевича і в присутності таких членів Управи: Б. О. Геруляк — головний редактор „Вісника", К. Геймур — скарбник, Л. Калинич — імпрезовий референт, Ю. Огієнко — секретар і Я. Січинський — перший заступник голови, одноголосно ухвалено уділити річну стипендію в сумі 1000 долярів для студента або студентки, які викажуться найліпшими успіхами в студіях. Одночасно схвалено створити постійний Стипендійний Фонд Метрополітального Відділу Н. Й., який кожного академічного року міг би уділяти найменше 1000 дол. для однієї особи на один рік студій. Зі зростом Стипендійного Фонду видаватиметься річно більше ніж одну стипендію для кількох осіб. Перша стипендія буде виплачена у вересні 1973 року в 25-річчя заснування Товариства Українських Інженерів Америки. Уділенням річної стипендії та створенням Стипендійного Фонду для студентів Метрополітальний Відділ Н. Й. тим самим намагається піти назустріч нашим студентам і, одночасно, гідно вшанувати 25-річчя заснування Товариства.

Ухвалення стипендії і створення Стипендійного Фонду є одним з наступних реальних і позитивних кроків вперед у діяльності Н. Й. Відділу. Першим таким кроком було видання Збірника „Український Інженер" в 1968 році, у 1069 році закладення „Секції для приготування термінологічних словників". Ця „Секція" рік пізніше оформилася в „Науково-Дослідне Товариство Української Термінології", але в цьому Товаристві кілька членів Н. Й. Відділу та інших Відділів далі займаються складанням англо-українських термінологічних словників. Голова Н. Й. Відділу ТУІА є також головою НДТУТ. До дальших поступів Відділу належить відновлення видавання відділового інженерського органу „Вісник", який від двох років перестав виходити.

Кость Церкевич

Успіхи молодого студента

Богдан Мирослав Мінчак, син Дмитра і Анни Мінчаків, мешканців Честеру, Па. закінчив середню школу з дуже добрим поступом. Навчання розпочав в українській католицькій школі св. Духа в Честері. По кількох літах науки закінчивши початкову школу з дуже добрим поступом дістався до католицького гайскулу „Archmere Academy" в Клеймонті Дел. Тут від самого початку був на листі відзначуючих учнів і при стейтовім іспиті з латини одержав magnacum lande: Тому, що протягом усіх років навчання був відзначуючим прийнято його до „National Honor Society". Увесь час допомагав другим учням в науці. Був також головою учнів тієї школи і улюбленим студентом професорів. У цьому році Богдан закінчив середню школу і одержав диплом з відзначенням.

Богдан Мінчак

У тому ж самому часі, Богдан закінчив середню школу українознавства в „Рідній Школі" у Філядельфії — матурою і одержав диплом з дуже добрим поступом. Рівночасно закінчуючи український Музичний Інститут, одержав абсолюторію теж з дуже добрим поступом.

Крім науки і музики гри на фортепіяні був активним в інших ділянках громадського життя. Був пластуном і гуртовим, коли в Честері ще був Пласт. Своєю грою на фортепіяні допомагав при влаштовуванні шкільних чи інших імпрез, акомпаньюючи хорові, який провадив його батько. Брав участь в зорганізуванні протестів проти переслідування інтелектуалів на Україні і разом з іншими студентами займався кампанією українських студій на Гарвардському університеті. Він є прихильником за створення українського патріярхату і брав участь у створенні Т-ва за патріярхальний устрій в Честері. Богдана прийнято на „pre-med", бо він задумує студіювати медицину.

Його батьки і Богдан є членами УНСоюзу 237-го Відділу.

Я. К.

Виставка совєтської книжки в комуністичному Китаї

Пекін. — Представник совєтської пресової агенції ТАСС повідомив, що в Пекіні відкрилась виставка совєтської книжки, у зв'язку з „Роком Книжки", що його проголосили ОН з ініціятиви СССР. „На виставці експонуються книжки, присвячені 50-річчю СССР, про життя і працю В. Леніна, а також книжки совєтських авторів до історії революції і культури в Китаї", інформував ТАСС на сторінках „Ізвєстій" з 6-го жовтня. Далі сказано, що на пекінській совєтській виставці зацікавлені зможуть ознайомитися із творами китайських письменників і поетів, Лу Сіяня, Лао Ше та інших, в перекладах на російську мову. Згадано теж, що на відкритті були присутні „співробітники міністерства закордонних справ Китайської Народної Республіки, КНР, представники дипломатичного корпусу, закордонні журналісти". І ніби між іншим — зазначено у вістці в „Ізвєстіях", ща та виставка відбувається „у посольстві СССР в Пекіні". Це автоматично означає, що китайці її не відвідують і не бачуть, бо як зайти до комуно - китайського посольства у Москві означає „контрреволюцію", так само зайти китайцеві до московського посольства у Пекіні — означає те ж саме.

СПАЛИЛИ „402 МІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — На смітнику поблизу Ню Йорку представники департаменту санітарії міста спалили різних наркотиків, відібраних поліцією у злочинців, вартости — по ринковій нелеґальній ціні — на 402 мільйони 76 000 долярів. Згоріли 6 фунтів „героїни", 8 фунтів „кокаїни", багато фунтів „маріхуани", різних наркотичних пігулок тощо. Це вже вдруге в Ню Йорку палять наркотики. Під час їх спалення були присутні офіційні свідки, які й підписали відповідний протокол.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЄВГЕН ВЕЛИГОРСЬКИЙ — член УНС Відд. 437 Т-ва Самопоміч в Рочестері, Н. Й., помер 18 липня 1972 р. на 75 р. ж. Став членом УНС в 1952 р. Полишив у смутку 2 синів: Мирослава і Євгена, дочку Надію. Похорон відбувся 21 липня ц. р. в Детройті, Міш.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ДМИТРО БІГУН — член УНС Відд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестер, Н. Й., помер 14-го вересня 1972 р. Нар. в Зах. Україні і став членом УНС 1914 р. Полишив у смутку дружину Анастазію, 2 дочки — Анну й Стефанію, брата, 6 внуків й 6 правнуків. Похорон відбувся 15 вересня ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

ІВАН В. КАКЛЮС, член УНС Відд. 63 в Форт Ситі, Па., помер 16 вересня 1972 р. на 55 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1962 р. Полишив у смутку дружину Єлизавету. Похорон відбувся на цвинтарі Lawn Haven.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВІКТОРІЯ МАТВІЙЧУК — членка УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н.Й., померла 26 червня 1972 р. на 87 р. ж. Нар. в с. Скориках, пов. Збараж і стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку мужа Демка, 2 синів, 3 дочки, внуків і правнуків. Похорон відбувся 29 червня ц. р. на цвинтарі св І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

БРОНИСЛАВА ЧУБКА, членка УНС Відд. 94 Т-ва М. Шашкевича в Гамтремку, Міш, померла 4 вересня 1972 р. на 67 р. ж. Стала членкою УНС в 1937 р. Полишила в смутку мужа Максима, сина, 2 доньки, 9 внуків. Похорон відбувся 7 вересня ц. р. на цвинтарі Mt. Olivet в Детройті, Міш.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ОЛЬГА (ЛЕБЕДЕНКО) УДИЧ, членка УНС Відділ 191 Б-ва св. Миколая в Трой, Н. Й., померла 18 вересня 1972 р. на 48 р. ж. Стала членкою УНС в 1953 р. Полишила в смутку мужа Івана і сина Антона. Похорон відбувся 21 вересня ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Вотерлліт, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Колодій, секр.

СЕМЕН ДАНЧАК, член УНС Відд. 43 Т-ва Т. Шевченка в Гілсайд, Н. Дж., помер 27 серпня 1972 р. на 65 р. ж. Нар. в Шиквіл, Па., і став членом УНС в 1965 р. Полишив у смутку дружину Катерину, синів: Євгена і Джеральда, 7 внуків, 3 сестри і брата. Похорон відбувся 31 серпня ц. р. на цвинтарі Еверґрін в Елізабет, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Сиваник, секр.

СТЕПАН БАБІЙ, член УНСоюзу Відд. 436 ім. Митр. А. Шептицького в Кітченер, Онт., Канада, помер 13 серпня 1972 р. на 77 р. ж. Став членом УНС в 1959 р. Полишив у смутку синів, доньок, внуків і правнука. Похорон відбувся 14 серпня ц. р. на цвинтарі Memory Garden в Kitchener, Ont., Canada.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АЛЕКСАНДРА МАНОЙЛЕНКО, членка УНС Відд. 346 Т-ва Львів в Клівленді, Огайо, померла 20-го вересня 1972 р. на 61 р. ж. Стала членкою УНС в 1965 р. Полишила в смутку мужа і 2 дочки та внуків. Похорон відбувся 23 вересня ц. р. в Торонті, Канада.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МИКОЛА КУБИК, член УНС Відд. 331 Т-ва Ст. Мельничука в Мілвіл, Н. Дж., помер 6 вересня 1972 р. на 51 р. ж. Став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Marjorie, сина Миколая, мол., доньку Линду, матір сестру і 3 правнуків. Похорон відбувся 9 вересня ц. р. на цвинтарі Mt. Plesant, Millville, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. Проситься прибути на збори та вирівняти чл. вкладки. — М. Яремчук, рек. секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 6827. Наомі розчарована становищем чорних жінок

Тарзане, я ніколи не повірила б, якщо не була б сама свідком цього! Виглядає, що ці жінки щасливі, що їх продали за корови і свині!

Ні, Наомі, — вони раді дістати чоловіків, якими не треба ділитися ...

Якщо ти ділилась би своїм чоловіком з п'ятьма чи десятьма іншими жінками, то чи не хотіла б виїхати до іншої країни, де могла б мати чоловіка виключно для себе?